Ministerul Educaţiei

ORDIN Nr. 6.000*)
din 30 decembrie 2021

privind aprobarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE), a Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE) Primar, precum şi a metodologiilor de implementare şi utilizare a modulelor informatice MATE şi, respectiv, MATE Primar pentru prevenirea abandonului şcolar şi a părăsirii timpurii a şcolii

Publicat în: Baza de date "EUROLEX"

***) Notă:**
Text realizat la G&G CONSULTING, Departamentul juridic (V.M.)
Cuprinde modificările aduse actului oficial publicate în M.Of., prevăzute în:
O. Nr. 6.447/22.12.2022 Publicat în M.Of. Nr. 76/30.01.2023
Articolele care au suferit modificări sunt marcate cu albastru în Cuprins.
Pentru a le vizualiza, selectaţi articolul şi daţi click pe butonul Istoric.

Având în vedere:
- art. 94 alin. (2) lit. a), c), s) şi w) din Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare;
- Ordinul ministrului educaţiei şi cercetării nr. 5.447/2020 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare şi funcţionare a unităţilor de învăţământ preuniversitar, cu modificările şi completările ulterioare;
- Proiectul cu titlul "Dezvoltarea unui sistem integrat de prevenire, intervenţie şi compensare pentru a creşte participarea şcolară", finanţat prin Serviciul de Sprijin pentru Reforme Structurale din cadrul Comisiei Europene, Contract CE nr. SRSS/S2018/063,
în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Educaţiei, cu modificările ulterioare,

ministrul educaţiei emite prezentul ordin.

Art. 1 - Se aprobă Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE), prevăzut în anexa nr. 1, care face parte integrată din prezentul ordin.
Art. 1[1]*) *- Se aprobă Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE) Primar, prevăzut în anexa nr. 3, care face parte integrantă din prezentul ordin.*

**) Art. 1[1] a fost introdus prin O. nr. 6.447/2022 de la data de 30 ianuarie 2023.*

Art. 2 - Se aprobă Metodologia de implementare şi utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului şcolar şi a părăsirii timpurii a şcolii, prevăzut în anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul ordin.
Art. 2[1]*) *- Se aprobă Metodologia de implementare şi utilizare a modulului informatic MATE Primar pentru prevenirea abandonului şcolar şi a părăsirii timpurii a şcolii, prevăzută în anexa nr. 4, care face parte integrantă din prezentul ordin.*

**) Art. 2[1] a fost introdus prin O. nr. 6.447/2022 de la data de 30 ianuarie 2023.*

Art. 3 - *Toate unităţile de învăţământ care au nivelurile de învăţământ primar şi/sau gimnazial vor utiliza modulul informatic MATE în scopul colectării datelor privind identificarea riscurilor de părăsire timpurie a şcolii.*
Art. 4 - Direcţia generală învăţământ preuniversitar, Direcţia generală pentru implementarea proiectului "România Educată", Direcţia generală management resurse umane şi reţea şcolară, Direcţia generală minorităţi şi relaţia cu Parlamentul, inspectoratele şcolare şi unităţile de învăţământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.
Art. 5 - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educaţiei,
Gigel Paraschiv,

secretar de stat

Anexa Nr. 1*)

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE)

Părăsirea Timpurie a Şcolii (PTŞ) este un fenomen complex declanşat de un ansamblu de cauze asociate cu diverşi factori de risc, de la contexte individuale şi familiale şi medii socio-economice până la factori culturali şi sociali. Ministerul Educaţiei (ME) a selectat reducerea PTŞ drept cea mai importantă prioritate la nivel de politici, care necesită aprofundare la nivelul programelor şi completare cu politici adecvate pentru a combate PTŞ prin măsuri preventive mai eficiente şi mecanisme care să vizeze elevii în situaţie de risc. Instituirea unui Mecanism de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE) pentru reducerea PTŞ a reprezentat una dintre principalele măsuri stipulate în Strategia Naţională de reducere a PTŞ.

În acest context, MATE reprezintă un cadru instituţional şi procedural bazat pe un set de instrumente care permite Ministerului Educaţiei, inspectoratelor şcolare şi şcolilor să identifice elevii în risc de abandon sau părăsire timpurie, cu nevoi specifice şi să-i sprijine corespunzător şi la momentul oportun pentru parcurgerea şi finalizarea cu succes a studiilor, pe baza unor semnale timpurii înregistrare în sistemul de date.

Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie a fost realizat în cadrul a două proiecte privind ***"Dezvoltarea unui sistem de avertizare privind reducerea părăsirii timpurii a şcolii în România"*** *şi* pilotarea din cadrul proiectului cu titlul "Dezvoltarea unui sistem integrat de prevenire, intervenţie şi compensare pentru a creşte participarea şcolară", beneficiar Ministerul Educaţiei, finanţat prin Serviciul de Sprijin pentru Reforme Structurale din cadrul Comisiei Europene, Contract CE Nr. SRSS/S2018/063 şi CE 20RO23/2020, cu expertiza tehnică a Băncii Mondiale. Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie a fost pilotat prin activităţi educaţionale în 11 unităţi de învăţământ, activităţi de formare şi informare în unităţi de învăţământ pilot şi au fost colectate date prin modulul informatic MATE în 467 unităţi de învăţământ din 10 judeţe cu risc ridicat de părăsire timpurie a şcolii.

Termenii cheie şi instrumentele utilizate în cadrul MATE

Definiţii PTŞ şi abandon şcolar

• **PTŞ** - este un indicator definit la nivelul Uniunii Europene (UE) ca procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 - 24 de ani, care au finalizat cel mult ciclul secundar inferior (respectiv clasa a VIII-a) şi care nu mai urmează nicio altă formă de educaţie sau formare profesională.

• **Abandonul** şcolar este un indicator calculat de ME pe baza datelor oficiale de la Institutul Naţional de Statistică (INS) ca diferenţa dintre numărul de elevi înscrişi la începutul unui an şcolar şi numărul de elevi la sfârşitul aceluiaşi an şcolar, exprimată ca procent din numărul elevilor înscrişi la începutul anului.

Instrumentele MATE aplicate în pilotul MATE

• **SASAT** (Instrument de Evaluare a Succesului Şcolar) este un instrument care permite şcolilor să colecteze informaţii printr-un sondaj aplicat elevilor cu privire la sprijinul parental, emoţional şi şcolar, sprijinul din partea profesorilor, sentimentul de apartenenţă la şcoală, mediul din clasă, comportament şcolar şi aspiraţiile şi planurile de viitor ale elevilor. Acest instrument a fost elaborat în cadrul proiectului RESL.eu pentru reducerea PTŞ în Europa şi pe baza unei cercetări aprofundate la care au participat mai multe ţări europene (Polonia, Belgia, Marea Britanie, Portugalia, Suedia, Olanda, Spania, Ungaria şi Austria).

• **Fişa de Observare MATE** reprezintă un instrument aplicat de diriginţi pentru a identifica elevii aflaţi în situaţie de risc pe baza datelor legate de prezenţă, note, repetenţie şi comportament.

• **Observatorul Şcolii** reprezintă lista elevilor în risc de abandon sau PTŞ, care este validată de directorul şcolii împreună cu diriginţii.

• **Dosarul de Caz** este un fişier generat automat în Modulul informatic MATE, după validarea Observatorului Şcolii, pentru fiecare elev identificat ca fiind în situaţie de risc.

• **Fişa de Evaluare MATE** este un formular completat de diriginţi cu cele mai recente date şi informaţii despre situaţia familială a elevului, condiţiile de locuire, nivelul de educaţie al părinţilor, relaţia cu colegii şi profesorii/personalul din şcoală, dificultăţi de învăţare/dizabilitate etc.

• **Planul de Servicii Educaţionale** reprezintă o listă de activităţi specifice pentru fiecare elev în risc de abandon/PTŞ ca, de ex.: lecţii remediale, sesiuni de consiliere psihologică şi în carieră, profesori de sprijin, consilierea părinţilor şi/sau educaţie parentală; activităţi extracurriculare, implicarea resurselor comunităţii

(mediator, asistent social, voluntar, ONG-uri).

În contextul actualei pandemii COVID, MATE a devenit din ce în ce mai important şi mai relevant, pentru a veni în întâmpinarea numărului tot mai mare de elevi şi copii vulnerabili, aflaţi în situaţie de risc de a părăsi şcoala. Această perioadă de pandemie a fost caracterizată de întreruperi prelungite ale procesului de învăţământ, care au afectat mulţi elevi. Elevii dezavantajaţi din punct de vedere al educaţiei şi sau/al statutului socio-economic, care au acumulat decalaje de învăţare, au fost cei care în mod special nu s-au adaptat strategiilor de învăţare prin intermediul tehnologiei şi al internetului, crescând şi mai mult numărul celor deja expuşi riscului de PTŞ.

MATE oferă un cadru coerent şi unitar pentru detectarea, identificarea şi luarea în evidenţă timpurie a elevilor în situaţie de risc de PTŞ. Acest cadru se bazează pe colectarea în timp real a datelor cu privire la semnele timpurii - performanţă academică scăzută, repetarea clasei, absenţe, comportament şcolar inadecvat - care permit personalului şcolii şi factorilor de decizie de la nivel judeţean şi central să coordoneze, să planifice şi să pună în aplicare măsuri adecvate şi imediate pentru a atenua riscurile şi problemele identificate la nivelul elevilor, al clasei şi al şcolii. O astfel de abordare integrată la toate nivelurile va permite o monitorizare atentă şi ajustări realizate în timp util pentru a atinge obiectivul României privind rata de PTŞ şi pentru alinierea la nivelurile medii corespunzătoare ale UE.

MATE se adresează celor mai vulnerabili copii din ţară, în special celor care locuiesc în zone rurale/urbane mici şi marginalizate; copiilor cu nevoi educaţionale speciale (CES) sau cu dizabilităţi; copiilor romi; şi copiilor aflaţi în pericol de excluziune socială din cauza sărăciei, a lipsei locuinţelor, a familiilor monoparentale, a părinţilor analfabeţi şi a altor riscuri sociale.

Intervenţiile MATE vizează elevii de gimnaziu (clasele V - VIII), deoarece riscul de abandon şcolar este mai mare în învăţământul gimnazial, în special în clasa a V-a, anul de tranziţie de la ciclul primar la cel gimnazial. MATE vizează următoarele grupuri: (1) elevii cu risc de abandon şcolar şi de PTŞ; (2) copiii de vârstă şcolară (6 - 17 ani) care nu au fost înscrişi niciodată la şcoală; (3) copiii de vârstă şcolară (6 - 17 ani) care au părăsit timpuriu şcoala; şi (4) tinerii cu vârste cuprinse între 18 şi 24 de ani, inclusiv copiii migranţi, care au absolvit cel mult învăţământul secundar inferior (echivalentul clasei a VIII-a) şi nu s-au înscris în nicio altă formă de educaţie sau de formare profesională.

Ţinând cont de cele mai bune practici atât la nivel european, cât şi la nivel naţional privind prevenirea şi reducerea PTŞ, MATE promovează o abordare cuprinzătoare şi multinivel pentru reducerea ratei de PTŞ. MATE constă în măsuri de prevenire, intervenţie şi compensare şi în acţiuni la nivelul şcolii pentru prevenirea şi atenuarea ratei de PTŞ. Astfel, MATE identifică timpuriu elevii aflaţi în risc de abandon şcolar şi acţionează pentru asigurarea unui climat pozitiv în şcoli dar şi corectează şi compensează abandonul şcolar, sprijinind reîntoarcerea în sistem a copiilor şi tinerilor care sunt în afara şcolii.

Componentele MATE

PREVENIRE	• Promovarea unui mediu de învăţare pozitiv şi incluziv atât în clase, cât şi în şcoli. • Creşterea calităţii educaţiei (profesori calificaţi şi instruiţi, mediu educaţional ce sprijină învăţarea, program Şcoală după Şcoală).
INTERVENŢIE	• Identificarea şi înregistrarea elevilor în risc la nivel de clasă şi şcoală în baza de date a ME (în Sistemul Informatic Integrat al învăţământului din România - SIIIR). • Implementarea unor planuri personalizate de servicii educaţionale, împreună cu directorii şcolilor, diriginţii şi profesorii, pe baza nevoilor identificate.
COMPENSARE	• Identificarea şi înregistrarea copiilor şi a tinerilor din afara şcolii. • Reintegrarea şcolară a acestora, fie în învăţământul de masă, în programul A Doua Şansă şi în programe de calificare profesională desfăşurate de furnizori de formare la nivel local, dar şi în programe de învăţare accelerată.

Abordarea pe mai multe niveluri permite personalului şcolii să răspundă mai bine diferitelor nevoi ale elevilor într-un mod mai adecvat şi mai informat. În cadrul MATE, personalul şcolii este încurajat să conceapă şi să desfăşoare activităţi de prevenire a abandonului şcolar prin crearea unui climat şcolar pozitiv şi incluziv, care va creşte motivaţia elevilor de a învăţa şi de a rămâne la şcoală. Măsurile MATE sunt structurate pe patru niveluri de urgenţă, în funcţie de gravitatea situaţiei, pe baza unei evaluări prealabile a factorilor de risc, efectuate de către diriginţi în cazul fiecărui elev identificat ca fiind expus riscului de PTŞ.

Abordarea MATE ca răspuns la cauzele care determină PTŞ şi abandonul şcolar se bazează pe cinci piloni:

(1) o abordare multidisciplinară, (2) colaborarea între instituţii din diferite sectoare şi niveluri, (3) măsuri la nivelul şcolii pentru a îmbunătăţi calitatea educaţiei şi climatul şcolar, (4) intervenţii în funcţie de diferitele nivele de gravitate şi (5) cursuri de formare destinate profesorilor.

Cei cinci piloni ai răspunsului MATE Ia nivel de elev/copil

Sursa: Echipa Băncii Mondiale, 2020

Abordarea MATE pe mai multe niveluri

Nivelul 1 cuprinde măsuri de prevenire care vizează creşterea calităţii educaţiei şi îmbunătăţirea climatului şcolar, de care beneficiază toţi elevii. Măsurile şi acţiunile de prevenire sunt puse în aplicare de cadrele didactice în sălile de clasă, sub îndrumarea directorului şcolii. Activităţile relevante pot include utilizarea unor tehnici de învăţare activă şi incluzivă pentru a creşte motivaţia elevilor, a dezvolta relaţiile de colaborare cu părinţii sau tutorii legali şi a implica elevii în activităţi extraşcolare şi extra curriculare pentru a-şi dezvolta abilităţile socio-emoţionale.

Nivelurile 2 şi 3 vizează acei elevi identificaţi cu risc de PTŞ, pentru care personalul şcolii trebuie să planifice un set de intervenţii diferite şi complementare pentru a aborda diferitele combinaţii de factori de risc şi motivele care stau la baza acestora. Lista activităţilor din cadrul acestor două niveluri poate fi foarte diversă, cum ar fi consilierea şi terapia, orele remediale sau întâlnirile regulate cu familia, toate acestea putând fi implementate simultan în funcţie de situaţia şi de nevoile elevilor.

Nivelul 4 vizează măsuri ce se aplică elevilor care cumulează mai mulţi factori de risc, inclusiv comportament nepotrivit la şcoală generat de cauze mai profunde, ca abuzul fizic şi/sau emoţional, neglijare, violenţă, exploatare, eventual corelate cu sărăcie extremă, lipsa locuinţei sau condiţii precare de locuit, probleme de sănătate, dizabilitate, cerinţe educaţionale speciale (CES) etc. în funcţie de natura situaţiei, implementarea anumitor măsuri presupune ca personalul şcolii să colaboreze îndeaproape cu serviciile sociale care au responsabilităţi legale pentru a interveni în situaţiile respective, de exemplu în cazurile de abuz asupra copiilor, de exploatare, de violenţă, de sărăcie extremă sau în alte situaţii similare.

Indicele de Evaluare a Vulnerabilităţii Şcolare privind PTŞ este compus din cinci indicatori folosiţi în prioritizarea şi clasificarea unităţilor de învăţământ, şi ei se referă la profesori, la elevi şi la rezultatele învăţării.

Cei cinci indicatori şi metoda de calcul

Cod		Descrierea indicatorului privind ponderea la nivelul şcolii
PTŞ. VI 1	**S/T**	Nr. profesori suplinitori/nr. total de profesori
PTŞ. VI 2	**A/E**	Nr. absolvenţi/nr. elevi înscrişi la începutul anului ai/în clasa a VIII-a
PTŞ. VI 3	**R A/E**	Nr. elevi repetenţi şi în situaţie de abandon şcolar/nr. elevi înscrişi
PTŞ.VI 4	**P/T**	Nr. absolvenţilor învăţământului gimnazial care participă la examen şi numărul total al absolvenţilor învăţământului gimnazial
PTŞ.VI 5	**S>6/A**	Procentul absolvenţilor învăţământului gimnazial care au obţinut note sub 6 la evaluarea naţională pentru absolvenţii clasei a VIII-a din totalul absolvenţilor învăţământului gimnazial

Sursa: Echipa Băncii Mondiale, 2020

De ce au fost selectaţi aceşti indicatori?

Ponderea profesorilor suplinitori. Peste tot în lume există aceleaşi aşteptări privind accesul la şcoli şi la profesori buni, alfabetizarea şi competenţele de calcul, adică distribuţia serviciilor de educaţie publică. Unele şcoli din mediul rural se pot confrunta cu provocări mai mari decât altele, deoarece aceste şcoli sunt izolate, astfel încât trebuie oferite salarii mai mari pentru a atrage profesori la fel de capabili sau elevii au nevoie de mai mulţi profesori specializaţi/de sprijin pentru a ajunge la un nivel egal de învăţare. Elevii cu risc de PTŞ au nevoie de un sprijin special, de ore de remediere oferite de personal calificat, de consiliere şi sprijin specializat şi de profesori de calitate care să predea la clasă.

Ratele de absolvire. Disparităţile în ceea ce priveşte accesul la educaţie, finalizarea studiilor şi rezultatele învăţării între diferite grupuri de elevi indică existenţa unor probleme cu privire la inechitatea din educaţie. Finalizarea studiilor este măsurată ca un rezultat educaţional care leagă informaţiile despre accesul elevilor la educaţie şi progresul până la finalizarea lor.

Procentul de elevi repetenţi şi în situaţie de abandon şcolar. În cazul în care datele arată o rată ridicată de abandon şcolar şi de repetenţie, şcoala are o problemă de eficienţă cu privire la gestionarea costurilor interne. Abandonul şcolar creşte costurile şi diminuează beneficiile pentru indivizi şi ţări sub forma capitalului uman nerealizat. Repetenţia impune costuri suplimentare la nivelul şcolii prin plata unui cost unitar dublu al unui an şcolar pentru fiecare repetent.

Rezultatele învăţării. Diferenţele în ceea ce priveşte rezultatele învăţării pot depinde de diferenţele individuale în ceea ce priveşte abilităţile şi motivaţia pentru învăţare, de tipul de mediu din care provine elevul şi de varietatea de resurse la care elevul are acces în şcoală sau acasă. O mai bună identificare a şcolilor şi a elevilor vulnerabili ar contribui la reducerea inechităţii în ceea ce priveşte rezultatele educaţionale. Într-un context de inegalitate ridicată în ceea ce priveşte rezultatele la învăţătură, aşa cum reiese din rezultatele PISA, pare necesară o abordare revizuită a identificării pentru a se asigura că elevii şi şcolile vulnerabile beneficiază de resurse suplimentare care pot contribui la îmbunătăţirea rezultatelor lor la învăţătură.

Decalajul rural-urban. În urma aplicării Indicelui de Vulnerabilitate Şcolară privind PTŞ la nivel naţional, în perioada de pilotare a MATE, a reieşit că în zonele rurale există de patru ori mai multe şcoli cu risc ridicat de PTŞ decât în zonele urbane. Cu toate acestea, ele au un număr mai mic de elevi la nivelul şcolii. În zonele rurale au fost identificate 1.084 de şcoli cu risc ridicat de PTŞ, având aproximativ 122.000 de elevi şi necesitând intervenţii imediate. Astfel de şcoli nu dispun de resurse, cum ar fi profesori calificaţi, infrastructură sau fondurile necesare. În ceea ce priveşte numărul mediu de elevi pe şcoală, situaţia este exact opusă în mediul urban. În zonele urbane există aproximativ 50.000 de elevi în 275 de şcoli cu risc ridicat de PTŞ. Remedierea unor astfel de provocări complexe privind echitatea în educaţie ar trebui să aibă în vedere faptul că o treime dintre şcolile din zonele rurale se confruntă cu un risc de PTŞ, comparativ cu doar 17% dintre şcolile din zonele urbane.

Distribuţia şcolilor pe zone şi priorităţi de intervenţie

Zone/priorităţi	Şcoli	Elevi de gimnaziu
Rurale	2975	310.071
Ridicată	1084	121.927
Medie	1386	146.896
Scăzută	505	41.248
Urbane	1652	393.282
Ridicată	275	49.677
Medie	506	113.325
Scăzută	871	230.280
Total	4627	703.353

Sursa: Echipa Băncii Mondiale, 2020

Cunoaşterea semnalelor că elevii sunt în risc de abandon şi părăsire timpurie a şcolii, a consecinţelor acestora şi a tipurilor de intervenţii de răspuns, disponibile în exteriorul sau în cadrul instituţiei, reprezintă o prioritate pentru toate şcolile din România. De asemenea, implementarea activităţilor specifice MATE într-un context mai larg în ecosistemul educaţional este esenţială, deoarece abordarea are efecte nu doar în privinţa abandonului şcolar, ci are şi multiple alte beneficii: o îmbunătăţire a abilităţilor de colectare şi de utilizare a datelor pentru luarea deciziilor, o mai bună înţelegere a profilului elevilor în rândul cadrelor didactice, o

îmbunătăţire a culturii instituţionale, un sentiment mai puternic de apartenenţă, un nivel mai ridicat de acceptare.

Astfel, Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie va:

• Stabili **proceduri** obligatorii **de colectare a datelor** privind grupurile în risc de PTŞ prin intermediul modulului de date MATE şi de **coordonare** la nivel de şcoală, inspectorat şcolar şi Ministerul Educaţiei, cu roluri şi responsabilităţi atribuite;

• Funcţiona acordând şcolilor o mai mare autonomie în ceea ce priveşte utilizarea resurselor, responsabilitate în ceea ce priveşte intervenţiile lor la nivel de elev, la nivelul clasei şi al şcolii şi rezultatele şcolare şi posibilitatea de evaluare în ceea ce priveşte monitorizarea progresului şi parcursului şcolar al elevilor;

• Asigura un parteneriat între şcoli, elevi, părinţi, dar şi servicii locale precum Serviciul Public de Asistenţă Socială (SPAS). SPAS va juca rolul cheie în sprijinul acordat elevilor care au nevoie de intervenţii de nivel 3 sau 4, de a acţiona în această situaţie la sesizarea cadrelor didactice;

• Asigura folosirea datelor din modulul MATE în procesul obişnuit de utilizare, monitorizare, raportare şi evaluare în cadrul şcolilor în ceea ce priveşte participarea şi parcursul şcolar al elevilor.

Anexa Nr. 2*)

*) Anexa nr. 2 este reprodusă în facsimil.

Metodologia de implementare şi utilizare a modulului informatic MATE şi instrumentele MATE pentru prevenirea abandonului şcolar şi a părăsirii timpurii a şcolii

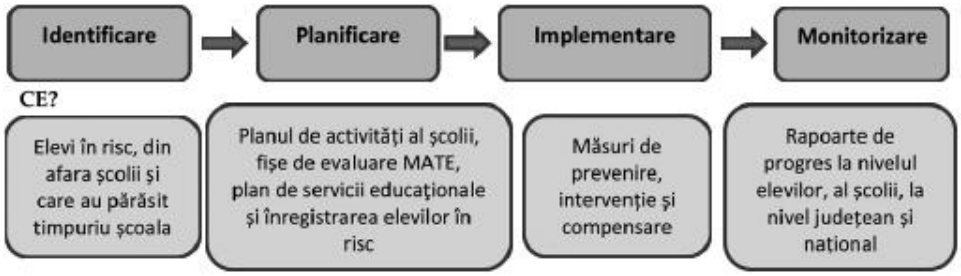
Implementarea MATE începe cu identificarea şi evaluarea elevilor aflaţi în situaţii de risc, utilizând instrumentele şi modulul de date MATE dezvoltat în SIIIR şi este urmată de planificarea şi de implementarea măsurilor adecvate pentru reducerea abandonului şcolar, la nivel de şcoală, clasă şi elevi. În acelaşi timp, şcolile, inspectoratele şcolare şi Ministerul Educaţiei (ME) sunt implicate în mod constant şi riguros într-o activitate de monitorizare şi utilizează modulul de date MATE pentru a urmări progresul elevilor aflaţi în situaţii de risc şi pentru a face ajustări pe baza unor date fiabile şi solide agregate la diferite niveluri şi în funcţie de anumite criterii.

Ministerul Educaţiei gestionează mecanismul, pune în aplicare MATE şi coordonează relaţia cu părţile interesate. Unitatea MATE de la nivelul inspectoratului şcolar oferă contribuţii pentru activităţile de monitorizare şi de raportare, recomandări şi revizuiri ale planificării şi supravegherii activităţilor, acordă sprijin şcolilor. Acestea furnizează semestrial Rapoarte operaţionale de progres sub forma unui tabel de implementare care prezintă succint progresele înregistrate în perioada respectivă, descrie eventualele dificultăţi întâmpinate şi măsurile luate, precum şi informaţii privind rezultatele obţinute. Unitatea de la nivel central întreprinde activităţi de informare şi de comunicare din etapa de iniţiere a MATE până la implementare, pentru a asigura sinergia reţelelor judeţene de sprijin şi colaborarea cu şcolile. Personalul desemnat să desfăşoare activităţile este format din profesionişti cu experienţă valoroasă pe plan local, în fiecare dintre următoarele domenii: managementul proiectului, predarea şi observarea la clasă, servicii de consiliere, competenţe socio-emoţionale, sistem informatic de management educaţional, analiza datelor şi redactarea rapoartelor, servicii sociale şi expertiză comunitară.

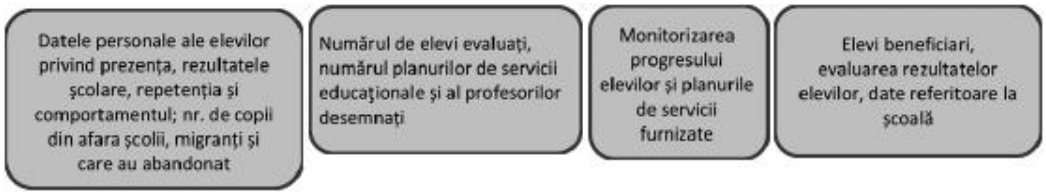
Metodologia de colectare a datelor urmează etapele din planul de acţiune MATE propus. Planul grupează activităţile pe componentele de prevenire, intervenţie şi compensare în patru etape - identificare, planificare, implementare şi monitorizare. Fiecare etapă are un set de activităţi cărora li s-a atribuit un instrument pentru colectarea datelor şi include rolurile şi responsabilităţile la diferite niveluri, precum şi un proces de raportare sau de agregare ulterioară. Măsurile şi intervenţiile din cadrul MATE vizează elevii de gimnaziu (clasele V - VIII) şi şcolile de la acest nivel (ciclu).

În prezent, ME utilizează SIIIR pentru colectarea, validarea şi analizarea tuturor datelor pentru sistemul de învăţământ preuniversitar. Baza de date SIIIR înregistrează datele privind elevii, reţeaua şi infrastructura şcolară, personalul şcolii şi evaluările naţionale.

Cadrul metodologiei de colectare a datelor

DATE CARE URMEAZĂ SĂ FIE COLECTATE

Implementarea MATE se ghidează după un plan de acţiune care include paşii menţionaţi mai sus şi activităţile asociate, responsabilităţile, calendarul şi legăturile clare dintre acţiunile şi instrumentele utilizate pentru colectarea în timp real a datelor şi a informaţiilor despre elevii în situaţii de risc. Planul de acţiune se adresează direct direcţiilor relevante din cadrul ME şi inspectoratelor şcolare responsabile de îndrumarea, sprijinirea, monitorizarea şi evaluarea implementării MATE şi a personalului de conducere a şcolii responsabil de implementarea MATE. Punerea în aplicare a planului de acţiune privind MATE urmează o serie de patru etape, după cum sunt descrise mai jos.

Etapa #1: Identificarea elevilor în situaţie de risc de PTŞ şi evaluarea acestuia pe baza instrumentelor MATE detaliate ulterior în acest raport. Datele şi informaţiile colectate prin intermediul fişelor de observare şi de evaluare sunt introduse în modulul de date MATE din SIIIR, oferind astfel personalului şcolii o imagine exactă şi clară la nivel instituţional a elevilor expuşi riscului de abandon şcolar, precum şi a semnelor de avertizare timpurie asociate şi a factorilor declanşatori.

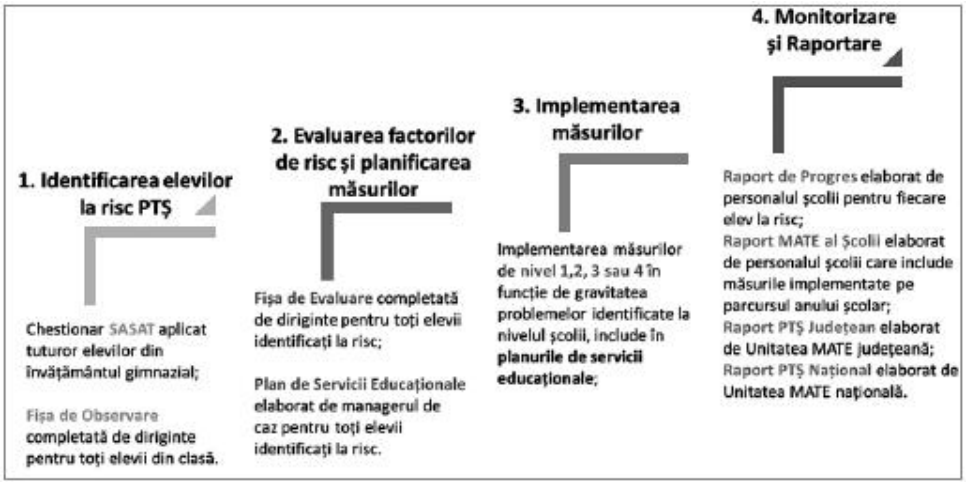
Etapa #2: Planificarea măsurilor de prevenire (nivelul 1) şi de intervenţie (nivelurile 2, 3 şi 4) pe baza datelor colectate cu privire la elevii aflaţi în situaţii de risc la începutul anului şcolar. Diriginţii evaluează riscurile pe baza acestei liste şi apoi încep planificarea intervenţiilor.

Etapa #3: Implementarea activităţilor de prevenire prin intermediul intervenţiilor la nivelul clasei şi al şcolii, prevăzute în planurile educaţionale de intervenţie.

Etapa #4: Monitorizarea progresului pe baza datelor înregistrate în modulul MATE din SIIIR şi efectuarea unor modificări ale intervenţiilor în timp util. Modulul MATE din SIIIR permite utilizatorilor de la nivelul şcolii, inspectoratelor şcolare şi de la Nivelul Ministerului Educaţiei să monitorizeze activităţile MATE, să urmărească progresul şi să facă ajustări pe baza unor date individuale fiabile şi solide, agregate la diferite niveluri şi în funcţie de criterii diferite. MATE este coordonat la nivel naţional de o unitate centrală din ME, iar unităţile judeţene funcţionează în cadrul inspectoratelor şcolare.

MATE este însoţit şi de un set de instrumente care conţine toate instrumentele necesare, cum ar fi un chestionar, o fişă de observare, fişe de evaluare şi recomandări specifice privind punerea în aplicare.

Etapele şi instrumentele MATE

Planul de acţiune MATE reglementează procesul instituţional şi operaţional necesar pentru implementarea unui sistem eficace de avertizare timpurie şi de colectare a datelor pentru prevenirea părăsirii timpurii a şcolii. Planul de acţiune multianual pentru implementarea mecanismului include elemente-cheie, cum ar fi activităţile, responsabilităţile, calendarul, legăturile clare dintre acţiunile propuse şi instrumentele utilizate. Planul de acţiune grupează activităţile din cadrul componentelor de prevenire, intervenţie şi compensare în patru etape: identificare, evaluare şi planificare, implementare şi monitorizare. Activităţile sunt prezentate într-o secvenţă logică, menţionându-se instrumentele utilizate în fiecare etapă şi la fiecare nivel de intervenţie. Având în vedere că nu există deocamdată în SIIIR catalogul electronic, cadrele didactice introduc în modulul MATE rata prezenţei la clasă şi media generală a notelor, pe baza instrucţiunilor primite.

Modulul informatic MATE dezvoltat ca parte integrantă a SIIIR are un manual ce conţine o descriere detaliată a specificaţiilor funcţionale generale, rolurile atribuite pentru utilizatorii de la nivelul unităţilor şcolare, inspectoratelor şcolare şi Ministerului Educaţiei. Modulul MATE permite înregistrarea datelor legate de identificarea iniţială în timp real a elevilor aflaţi în situaţie de risc pe baza a cinci indicatori legaţi de rezultatele şcolare, absenteism, repetenţie şi comportament şcolar inadecvat. Elevii care sunt evaluaţi cu "da" la unul dintre cei cinci indicatori sunt înregistraţi în Observatorul şcolar şi evaluaţi pe baza a 24 de indicatori de risc care se referă la familie, elev, comunitate şi şcoală, rezultând un scor general. Pentru aceşti elevi se întocmeşte un dosar unde sunt monitorizaţi individual şi primesc planuri de intervenţie stabilite de către diriginţi în comun acord cu directorii. Dirigintele clasei, împreună cu personalul administrativ al şcolii, coordonat de director, este responsabil de colectarea datelor, de introducerea datelor în modulul MATE şi de utilizarea, monitorizarea şi raportarea seturilor de date ale elevilor aflaţi în situaţii de risc.

Toate resursele şi informaţiile cu privire la MATE sunt încărcate site-ul **https://mate.edu.ro/**, care facilitează implementarea programului naţional.

Diriginţii încep cu introducerea de date în Fişa de Observare MATE pentru toţi elevii pentru a efectua primul screening al elevilor în situaţie de risc. Diriginţii claselor V - VIII - completează răspunsurile la 5 întrebări legate de prezenţă, rezultatele şcolare, repetenţie şi istoricul sancţiunilor aplicate elevilor.

Acest instrument permite şcolilor să identifice elevii în risc de abandon şcolar. Se consideră în risc de abandon şcolar elevul care îndeplineşte cel puţin unul dintre cei cinci indicatori menţionaţi în Fişa de observare MATE. După ce toţi diriginţii au completat Fişa de observare pentru toţi elevii din clasa lor, aceştia urmează procesul descris mai jos şi introduc elevii în risc în Observatorul Şcolii. După aprobarea acestuia, dosarele de caz sunt deschise automat pentru elevii care prezintă cel puţin un risc asociat în fişa de observare.

Indicatorii!Factorii de risc incluşi în Fişa de observare MATE

Indicator/Factori de risc PTŞ			*Sursa de date*	*Anul de referinţă*
1. Elevul are o prezenţă scăzută la şcoală = elevul are peste 20 de absenţe nemotivate/lună	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar pe suport de hârtie*	*Anul şcolar curent*
2. Elevul are performanţe academice scăzute: *a) Elevul are note sub 6,5 la limba română/matematică sau o medie generală mai mică de 6,5 sau*	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar pe suport de hârtie*	*Anul şcolar anterior*

b) Elevul a rămas corigent cel puţin la o materie sau *c) Comparativ cu primul semestru, notele generale ale elevului la limba română/matematică au scăzut cu peste 2 puncte în semestrul al doilea.*				
3. *Elevul a repetat cel puţin un an*	*Da*	*Nu*	*Date preluate automat în modul din datele existente în SIIIR*	*Anii şcolari anteriori*
4. Elevul a repetat cel puţin doi ani	*Da*	*Nu*	*Date preluate automat în modul din datele existente în SIIIR*	*Anii şcolari anteriori*
5. Elevul are un istoric şcolar de sancţiuni (de exemplu, elevul a fost exmatriculat, transferat din motive disciplinare, are note scăzute la purtare etc.) sau au fost înregistrate plângeri făcute de alţi elevi/profesori	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar pe suport de hârtie, plângeri, sesizări*	*Anii şcolari anteriori*

Fişele de evaluare MATE se concentrează asupra problemelor privind factorii de risc asociaţi copilului, familiei, şcolii şi situaţiei comunităţii. După completarea dosarului, fiecare diriginte completează fişa de evaluare a MATE, introducând cele mai recente date şi informaţii legate de situaţia familială a elevului, de condiţiile de viaţă, de relaţiile cu colegii şi profesorii/personalul şcolii, de dificultăţile de învăţare/dizabilitate şi nivelul de educaţie al părinţilor, precum şi alte aspecte. Unele dintre datele şi informaţiile lipsă ar putea fi completate contactând asistentul social, în timp ce alte elemente necesită o discuţie cu un membru al familiei/tutore legal. În fişa de evaluare se calculează un scor ***de risc care cuprinde*** procentul de indicatori de risc cu un răspuns "da" în raport cu numărul total de indicatori de risc. Rezultatele analizei datelor privind factorii de risc evaluaţi la nivelul elevilor arată o pondere ridicată a elevilor care se confruntă cu dificultăţi socio-economice semnificative - sărăcie, condiţii de trai precare, familii dezorganizate, sarcini timpurii, care sunt mai răspândite în rândul elevilor din mediul rural şi din comunităţile marginalizate, de exemplu, în comunităţile de rromi.

După ce fiecare diriginte a evaluat factorii de risc şi a completat datele în modulul MATE din SIIIR, următorul pas este elaborarea şi aplicarea Planului de servicii educaţionale, care include activităţi dedicate pentru fiecare elev aflat în situaţie de risc, cum ar fi lecţii remediale, sesiuni de consiliere şi orientare profesională, consiliere şi/sau educaţie parentală, precum şi implicarea resurselor comunitare (mediator şcolar/sanitar?, asistent social, voluntari, ONG-uri). Planul de servicii educaţionale este completat de activităţile la nivelul şcolii şi al clasei care vizează crearea unui climat şcolar pozitiv. Cu toate acestea, indiferent de nivelul de intervenţie, sunt incluse următoarele activităţi: punerea în aplicare a tehnicilor de învăţare activă; facilitarea învăţării; dezvoltarea abilităţilor socio-emoţionale; organizarea sistemelor de mentorat şi de sprijin reciproc în clasă; oferirea de meditaţii şi de lecţii remediale, a sesiunilor de terapie şi de consiliere; oferirea cursurilor de educaţie parentală; sau oferirea de evenimente culturale.

Chestionarul SASAT este aplicat elevilor şi colectează informaţii direct de la elevi cu privire la mai multe caracteristici care ar putea creşte riscul de PTŞ, dar care nu pot fi determinate de datele administrative deja colectate de către şcoală. Instrumentul SASAT este conceput pentru elevii cu vârsta de 11 ani şi peste această vârstă. Elevii împărtăşesc percepţii şi opinii legate de sprijinul profesorilor, părinţilor, climatul şcolii, violenţă şi hărţuire, motivaţia pentru şcoală, aspiraţiile şi planurile de viitor.

Programul Naţional pentru Reducerea Abandonului Şcolar este soluţia pentru implementarea MATE şi a planului de acţiune bazat pe date şi resurse financiare prin alocare de granturi şcolilor prioritare dar şi prin crearea aranjamentelor instituţionale necesare implementării printr-o abordare integrată şi sistemică la nivel local, regional şi naţional.

INSTRUMENTE MATE UTILIZATE

Instrument 1. Chestionarul SASAT

Dragă elevule,

Acest chestionar are scopul de a culege opiniile tale despre şcoală şi despre procesul de învăţare. Nu există răspunsuri corecte sau greşite. Toate informaţiile sunt confidenţiale, aşa că te încurajăm să oferi răspunsuri sincere.

La toate întrebările de mai jos, te rugăm să încercuieşti un singur răspuns, cel pe care îl consideri cel mai potrivit în cazul tău. Itemii A3 şi B3 lipsesc din acest chestionar, ei fiind aplicaţi începând cu anul şcolar 2021/22.

Încercuieşte clasa în care eşti

5. a 5-a A	6. a 6-a A	7. a 7-a A	8. a 8-a A
5. a 5-a B	6. a 6-a B	7. a 7-a B	8. a 8-a B
5. a 5-a C	6. a 6-a C	7. a 7-a C	8. a 8-a C
5. a 5-a D	6. a 6-a D	7. a 7-a D	8. a 8-a D
5. a 5-a E	6. a 6-a E	7. a 7-a E	8. a 8-a E
5. a 5-a F	6. a 6-a F	7. a 7-a F	8. a 8-a F
5. a 5-a G	6. a 6-a G	7. a 7-a G	8. a 8-a G
5. a 5-a H	6. a 6-a H	7. a 7-a H	8. a 8-a H
5. a 5-a I	6. a 6-a I	7. a 7-a I	8. a 8-a I
5. a 5-a J	6. a 6-a J	7. a 7-a J	8. a 8-a J
5. a 5-a K	6. a 6-a K	7. a 7-a K	8. a 8-a K
5. a 5-a L	6. a 6-a L	7. a 7-a L	8. a 8-a L

Secţiunea A: "Tu şi familia ta"

A1. Când te gândeşti la părinţii tăi, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
A11 Simt că pot avea încredere să vorbesc cu părinţii mei	1	2	3	4	5
A12 Dacă vorbesc cu părinţii mei, simt că vor încerca să înţeleagă ce simt	1	2	3	4	5
A13 Părinţii mei mă ascultă atunci când mă preocupă ceva	1	2	3	4	5
A14 Le pot cere părinţilor mei să mă ajute atunci când întâmpin probleme cu rezolvarea temelor	1	2	3	4	5
A15 Dacă aş avea o problemă personală sau socială, părinţii mei m-ar sfătui ce să fac	1	2	3	4	5

A2. Când te gândeşti la părinţii tăi, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
A21 Părinţii mei se asigură că îmi fac temele	1	2	3	4	5
A22 Părinţii mei se asigură că merg la şcoală în fiecare zi	1	2	3	4	5
A23 Părinţii mei mă laudă atunci când am rezultate bune la şcoală	1	2	3	4	5
A24 Părinţii mei mă susţin pentru a avea rezultate bune la şcoală	1	2	3	4	5
A25 Vorbesc cu părinţii mei despre viitorul meu	1	2	3	4	5
A26 Părinţii mei consideră că educaţia este importantă pentru a avea succes în viaţă	1	2	3	4	5

A4. Ce aşteptări au părinţii tăi în privinţa educaţiei tale?

A41 Nu ştiu; nu cred că au vreun fel de aşteptări în privinţa educaţiei mele
A42 Să termin 8 clase
A43 Să termin 10 clase
A44 Să termin liceul (12 clase)
A45 Să termin o şcoală profesională
A46 Să termin liceul (12 clase) cu diplomă de bacalaureat
A47 Să-mi continui studiile şi să termin o şcoală postliceală sau o şcoală de maiştri
A48 Să-mi continui studiile şi să termin studiile universitare

Secţiunea B: "La şcoală"

B1. Când te gândeşti la şcoala ta, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
B11 Cred că este o şcoală bună	1	2	3	4	5
B12 Simt că fac parte din această şcoală	1	2	3	4	5
B13 Aş recomanda şi altor copii să se înscrie în această şcoală	1	2	3	4	5

B2. Când te gândeşti la studiile tale, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
B21 Dacă mă străduiesc să am rezultate bune la şcoală, voi avea mai multe şanse să obţin un loc bun de muncă.	1	2	3	4	5
B22 Dacă mă străduiesc să am rezultate bune la şcoală, voi avea mai multe şanse să merg la colegiu/ universitate.	1	2	3	4	5
B23 O educaţie bună îţi oferă cele mai bune oportunităţi pe parcursul vieţii.	1	2	3	4	5

B4. Când te gândeşti la profesorii tăi, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
B41 Simt că pot avea încredere în profesorii mei şi că pot vorbi cu ei	1	2	3	4	5
B42 Cred că dacă vorbesc cu profesorii mei, ei vor încerca să înţeleagă ce simt	1	2	3	4	5
B43 Când un anumit lucru mă deranjează, profesorii mei mă ascultă	1	2	3	4	5
B44 Dacă întâmpin dificultăţi în rezolvarea temelor, le pot cere ajutorul profesorilor mei	1	2	3	4	5
B45 Dacă am o problemă personală sau una socială, profesorii, consilierul sau mediatorul meu mă vor sfătui ce să fac	1	2	3	4	5

B5. Când te gândeşti la clasa ta, în ce măsură eşti de acord cu următoarele afirmaţii?

În clasă...	Dezacord total	Dezacord	Nici acord, nici dezacord	Acord	Total de acord
B51 ... profesorii aşteaptă mult timp ca elevii să facă linişte	1	2	3	4	5
B52 ... elevii nu ascultă ceea ce spun profesorii	1	2	3	4	5
B53 ... este zgomot şi dezordine	1	2	3	4	5

B6. În ultimele 12 luni, cât de des ai fost în vreuna dintre următoarele situaţii?

	Niciodată	O dată în fiecare lună de şcoală sau mai rar	De câteva ori în fiecare lună de şcoală	De câteva ori în fiecare săptămână de şcoală	În fiecare zi de şcoală
B61 Ai fost supărat că ceilalţi elevi te-au poreclit, ţi-au vorbit urât sau ţi-au adresat jigniri (inclusiv prin telefon, prin mesaje scrise sau prin e-mail)	1	2	3	4	5
B62 Alţi elevi de la şcoală **te-au forţat** să le dai bani sau	1	2	3	4	5

lucruri personale	1	2	3	4	5
B63 Alţi elevi **te-au ameninţat** că te lovesc sau că vor folosi alte forme de violenţă împotriva ta	1	2	3	4	5
B64 Alţi elevi **te-au lovit** sau au folosit alte forme de violenţă împotriva ta	1	2	3	4	5

Secţiunea C: "Aspiraţii pentru viitor"

C1. Care este cel mai înalt nivel de educaţie pe care îţi propui să îl atingi?
C11 Nu ştiu; nu m-am gândit la asta
C12 Am terminat şcoala primară (4 clase) şi nu ştiu dacă voi termina şi gimnaziul (8 clase)
C13 Să termin 8 clase
C14 Să termin 10 clase
C15 Să termin liceul (12 clase)
C16 Să termin o şcoală profesională
C17 Să-mi continui studiile şi să termin o şcoală postliceală sau o şcoală de maiştri
C18 Să-mi continui studiile şi să termin studiile universitare

C2. Prietenii tăi apropiaţi şi de aceeaşi vârstă (băieţi/fete) au aceleaşi planuri de viitor privind educaţia?
C21 Nu ştiu; nu m-am gândit la asta
C22 Da, au aceleaşi planuri
C23 Nu, ei vor să atingă un nivel de studii mai înalt spre deosebire de mine
C24 Nu, ei deja au părăsit şcoala

D1. Cum ţi s-a părut completarea acestui chestionar?
1. Dificilă
2. Destul de dificilă
3. Uşoară
4. Nu ştiu/nu răspund

D2. Dacă ţi s-a părut dificilă sau destul de dificilă, din ce motive?
1. Sunt cuvinte/termeni pe care nu-i cunosc sau pe care nu-i înţeleg
2. Chestionarul e prea lung
3. Citesc mai greu întrebările şi durează mai mult timp să-l completez
4. Alt motiv

D3. Dacă doreşti, spune-ne, ce ţi-a plăcut la acest chestionar?

Secţiunile şi aspectele abordate în chestionarul SASAT

Secţiunea A: "Tu şi familia ta"	Elevii care primesc mai mult sprijin parental sunt mai implicaţi în procesul de învăţare şi obţin rezultate educaţionale mai bune. Părinţii cu aşteptări mai mari se străduiesc mai mult să-şi ajute copiii să aibă succes la şcoală, crescând în acelaşi timp încrederea elevilor în abilităţile lor şi influenţându-le aspiraţiile educaţionale.
(A1) Sprijinul parental şi socio-emoţional	
(A2) Sprijin parental pentru educaţie	
(A4) Aşteptările părinţilor legate de educaţia elevilor	
Secţiunea B: "La şcoală"	În general, elevii care simt că aparţin şcolii lor şi care consideră că educaţia este valoroasă sunt mult mai predispuşi să accepte valorile şcolare ca fiind ale lor şi să se implice mai mult în diferite activităţi şcolare, ceea ce creşte şansele lor de succes în sistemul de învăţământ. În cazul şcolilor vulnerabile din România (cu un procent relativ ridicat de elevi romi), cercetările au arătat că bucuria de a merge la şcoală (perceperea şcolii ca
(B1) Sentimentele elevilor de apartenenţă la şcoală	
(B2) Importanţa pe care elevii o acordă educaţiei	
(B4) Sprijinul socio-emoţional	

oferit elevilor de cadrele didactice	un loc în care este plăcut să mergi) este cel mai puternic factor care influenţează abandonul şcolar şi performanţa şcolară.
(B5) Mediul de învăţare la clasă	Pe de altă parte, părăsirea timpurie a şcolii sau acumularea dificultăţilor şcolare sunt adesea precedate de semnale mai puţin evidente, cum ar fi sentimentul scăzut de apartenenţă la şcoală şi/sau importanţa scăzută a educaţiei. Cercetările au arătat că şcolile care investesc în crearea unui climat şcolar pozitiv şi favorabil şi în reducerea violenţei şcolare au mai mult succes în prevenirea PTŞ şi a eşecului şcolar.
(B6) Violenţa şcolară	
Secţiunea C: "Aspiraţii de viitor"	Aspiraţiile şi aşteptările elevilor privind educaţia sunt corelate pozitiv cu realizările educaţionale şi cu şansele de succes academic.
(C1) şi (C2) Aspiraţiile elevilor legate de educaţie	

Sursa: Jasińska-Maciążek şi Tomaszewska-Pękała 2017.

Instrument 2. Fişa de evaluare MATE

Informaţii despre elev - Partea I Această secţiune va fi preluată automat în baza numărului unic de identificare a elevilor în situaţie de risc din Observatorul Şcolii. Documentul printat va include menţiunea "document de uz intern şi confidenţial" pentru asigurarea protecţiei datelor personale.		
Judeţul:		
Comuna/oraşul/municipiul (UAT):		
Şcoala (numele & codul de identificare):		
Numărul unic de identificare atribuit elevului în "Observatorul Şcolii":		
Numele şi prenumele elevului:		
Codul numeric personal de identificare al elevului (CNP):		
Genul elevului: 1. M 2. F Vârsta elevului (anii împliniţi):		
Tipul de educaţie în care este înscris: 1. La zi; 2. Frecvenţă redusă; 3. A Doua Şansă		
Clasa în care se află elevul:		

Informaţii despre elev - Partea a II-a Secţiunile A, B, C şi D vor fi completate de către diriginte/consilier şcolar/mediator şcolar? pe baza informaţiilor disponibile şi a unei eventuale discuţii cu părintele/tutorele legal. Datele şi informaţiile vor fi introduse în SIIIR de către responsabilul de caz desemnat de către director.		
a. Unde locuieşte elevul: în aceeaşi localitate în care se află unitatea şcolară?	Da	Nu
b. Adresa exactă		
c. În aceeaşi gospodărie cu elevul locuiesc: Numărul total de persoane: dintre care adulţi (peste 18 ani): şi copii (0 - 17 ani):		
d. Mama se află în gospodărie	Da	Nu
e. Ultimul nivel de studii absolvite de mamă: 1. Fără studii; 2. Primare; 3. Gimnaziale; 4. Liceale; 5. Şcoală profesională; 6. Şcoală postliceală; 7. Studii superioare		
f. Tatăl se află în gospodărie	Da	Nu
g. Ultimul nivel de studii absolvite de tată: 1. Fără studii; 2. Primare; 3. Gimnaziale; 4. Liceale; 5. Şcoală profesională; 6. Şcoală postliceală; 7. Studii superioare		

Diagnoza cauzelor/factorilor de risc		
(A) Cauze/factori de risc în relaţie cu sprijinul familial		
1. Familia nu îşi permite costurile şcolare (haine, încălţăminte, materiale şcolare, naveta etc.) pentru că este săracă sau are venituri foarte mici	Da	Nu
2. Părinţi minori sau mamă minoră, familie monoparentală, familie reorganizată (părintele în grija căruia se află s-a recăsătorit), familie cu mai mult de 3 copii, unul sau ambii părinţi sunt în afara gospodăriei; au plecat la muncă în afara localităţii sau în străinătate, unul sau mai mulţi copii sunt separaţi de familie sau reintegraţi în familie (după ce au fost în regim de protecţie specială)	Da	Nu

3. Părinţii, părintele singur sau îngrijitorul copilului din gospodărie nu acordă importanţă sau au o atitudine negativă faţă de educaţia copiilor/şcoală	Da	Nu
4. Elevul are unul sau mai mulţi fraţi sau surori (de 6 - 17 ani) care nu au fost niciodată la şcoală, au abandonat sau au părăsit timpuriu şcoala	Da	Nu
5. Copilul nu are condiţii minime pentru a putea învăţa acasă		
(B) Factori de risc legaţi de situaţia copilului		
6. Elevul are dizabilităţi (cu certificat în grad de handicap) sau cerinţe educaţionale speciale - CES (cu certificat de orientare şcolară şi profesională)	Da	Nu
7. Elevul are dificultăţi de învăţare, fără certificat în grad de handicap/orientare şcolară (de ex. învaţă greu legătura între litere şi sunete; nu poate citi sau face greşeli mari de citire sau pronunţie; învaţă încet abilităţi noi; întâmpină dificultăţi privind planificarea şi organizarea timpului şi/sau învăţarea alfabetului etc.)	Da	Nu
8. În ultimul an, elevul a fost plecat din ţară sau din localitate o dată sau de mai multe ori pentru o perioadă mai mare de 3 luni, în afara vacanţei de vară	Da	Nu
9. Elevul stă în gazdă sau la internat	Da	Nu
10. Elevul/eleva este căsătorit/ă, are un copil sau eleva este însărcinată	Da	Nu
11. Lipsa interesului sau aspiraţiilor elevului cu privire la educaţie	Da	Nu
(C) Cauze/factori de risc în relaţie cu mediul şcolar		
12. Elevul este discriminat, este victima unui conflict sau a unei hărţuiri	Da	Nu
13. Violenţa şcolară (elevul a fost implicat în conflicte create de el sau de alţi elevi)	Da	Nu
14. Relaţii tensionate cu unele cadre didactice, colegi de clasă	Da	Nu
(D) Cauze/factori de risc în relaţie cu comunitatea		
15. Elevul locuieşte într-o zonă marginalizată sau într-o comunitate aflată în evidenţa sistemului de protecţie specială a copilului	Da	Nu
16. Elevul locuieşte într-un sat/într-o zonă de unde naveta spre şi dinspre şcoală este dificilă sau imposibil de făcut în anumite perioade	Da	Nu
Alte observaţii, comentarii: _____		

Instrument 3. Chestionar privind nevoile de formare ale cadrului didactic pentru punerea în aplicare a mecanismului MATE

Vă invităm să completaţi în acest chestionar nevoile dumneavoastră de formare relevante pentru punerea în aplicare a mecanismului MATE. Vom folosi rezultatele acestui chestionar pentru planificarea şi dezvoltarea modulelor de formare online pe temele identificate pentru a vă oferi sprijin în implementarea mecanismului MATE.

Vă mulţumim!

1. La ce şcoală predaţi?
2. Ce activităţi realizaţi pentru a sprijini copiii expuşi riscului de abandon şcolar?

_____

_____

3. Care sunt proiectele şi programele pe care le implementează şcoala dumneavoastră pentru a sprijini copiii expuşi riscului de abandon şcolar?

_____

_____

4. Când aţi urmat ultimul curs de formare continuă şi care a fost tema acestuia?

_____

5. La câte cursuri de dezvoltare profesională aţi participat în ultimii 5 ani?

a) Niciunul
b) 1 - 3
c) 4 - 6
d) 7 - 10
e) Peste 10

6. Cu ce probleme vă confruntaţi în activitatea dumneavoastră profesională?

_____

_____

7. Care sunt domeniile în care consideraţi că aţi avea nevoie de pregătire şi dezvoltare profesională?

_____
_____

8. Care dintre următoarele subiecte sunt de interes pentru dvs., pentru a urma un curs de formare (max. 3 opţiuni)?

☐ Metodologia şi principiile MATE;
☐ Părăsirea timpurie a şcolii şi provocările asociate acesteia;
☐ Echitate, incluziune şi diversitate în şcoală;
☐ Conceperea experienţelor de învăţare individualizate; Educaţia remedială;
☐ Abilităţi socio-emoţionale;
☐ Competenţe specifice învăţării la distanţă;
☐ Sprijin pentru consiliere şi management;
☐ Învăţare accelerată

Instrument 4. Formular privind profilul şcolii

PROFILUL ŞCOLII

• DATE DE IDENTIFICARE

Denumirea şcolii: .....
Adresa: .....
Numele şi prenumele directorului şcolii: .....
Echipa de proiect MATE la nivelul şcolii: .....
Numele persoanei care a completat formularul: .....

• CARACTERISTICILE ELEVILOR

o Numărul total al elevilor este: .....
o Elevii sunt distribuiţi astfel:

Clasele	Numărul de clase	Numărul total de elevi
1		
a 2-a		
a 3-a		
a 4-a		
a 5-a		
a 6-a		
a 7-a		
a 8-a		

o Distribuirea elevilor:
  a. În mediul rural .....%
  b. În mediul urban .....%
o În cadrul şcolii există clase în care se organizează predarea simultană?
  a. Da, în învăţământul primar
  b. Da, în învăţământul gimnazial
  c. Nu
o Distribuţia etnică a elevilor este după cum urmează:

Nivelul	Români (%)	Rromi (%)	Maghiari (%)	Alte etnii (%)
Învăţământul primar				
Învăţământul gimnazial				

o Numărul elevilor cu următoarele caracteristici:

Nivelul	elevi cu cerinţe educaţionale speciale	elevi care reprezintă cazuri sociale integrate	elevi cu probleme medicale	elevi înscrişi în programul "A Doua Şansă" (după

				caz)
Învăţământul primar				
Învăţământul gimnazial				

o Ponderea pe clase a elevilor care au putut participa la orele de predare prin intermediul tehnologiei şi a internetului (online) în perioada de distanţare socială.

Clasele	Procentul total al elevilor care au participat la orele online
1	
a 2-a	
a 3-a	
a 4-a	
a 5-a	
a 6-a	
a 7-a	
a 8-a	

o În cazul în care au fost elevi care nu au participat, aceasta s-a datorat următoarelor motive:
.....
.....

• PROFESORII ŞI PERSONALUL AUXILIAR
o Numărul total de profesori este.....
o Profesorii sunt distribuiţi după cum urmează:

Nivel	profesori titulari	profesori suplinitori	profesori calificaţi	profesori necalificaţi
Învăţământul primar				
Învăţământul gimnazial				

o Distribuirea studiilor profesorilor este următoarea:

Nivel	Studii liceale	Studii universitare de Licenţă	Studii universitare de Masterat	Studii doctorale
Învăţământul primar				
Învăţământul gimnazial				

o În ultimul an, profesorii au participat la cursuri de formare, astfel:

Nivel	Nu au participat (%)	Între 1 şi 3 cursuri (%)	Între 4 şi 6 cursuri (%)	La peste 6 cursuri (%)
Învăţământul primar				
Învăţământul gimnazial				

o .....% dintre cursurile la care au participat cadrele didactice au abordat subiecte legate de managementul abandonului şcolar şi de facilitarea incluziunii.

• INFRASTRUCTURA ŞI RESURSELE MATERIALE ALE ŞCOLII
o Şcoala este dotată cu un număr de ..... săli de clasă.
o Şcoala dispune de următoarele facilităţi (care urmează să fie completate cu DA sau NU)

Cabinet medical	Sală pentru cursurile de formare a profesorilor	Sală de sport	Toaletă în interior	Laborator de informatică

Zone de joacă şi relaxare pentru elevi	Spaţii destinate clubului elevilor	Imprimantă pentru profesori	Resurse pentru activităţile profesorilor (hârtie, creioane etc.)	Videoproiectoare în sala de clasă

• REZULTATELE ŞCOLARE ŞI NIVELUL DE PARTICIPARE

o Rata abandonului şcolar pe niveluri de învăţământ:
a. Învăţământul primar - .....
b. Învăţământul gimnazial - .....
c. General - .....

o Numărul de elevi care repetă clasa din anul precedent

Clasele	Numărul de elevi
1	
a 2-a	
a 3-a	
a 4-a	
a 5-a	
a 6-a	
a 7-a	
a 8-a	

o Numărul de note sub 6,5 repartizate pe clase:

Clasele	Numărul de note sub 6,5 repartizate pe clase
1	
a 2-a	
a 3-a	
a 4-a	
a 5-a	
a 6-a	
a 7-a	
a 8-a	

o Performanţe remarcabile ale elevilor: .....
o Proiecte şcolare derulate în ultimii 3 ani (proiecte locale, eTwinning, Erasmus + etc.) .....

Instrumentul 5. Planul activităţilor pentru implementarea MATE

Etape	Tipul de măsură	Activităţi	Actori responsabili	Termen/Calendar
1. Identificare	Prevenire GT1	Monitorizaţi semnalele de avertizare timpurie agregate la nivelul clasei: absenţe, note, comportament	Şcoala (directorul şi diriginţii)	După prima lună de şcoală şi la sfârşitul primului semestru şcolar
		Rugaţi elevii să completeze ***chestionând SASAT.ro*** pentru a evalua sprijinul părinţilor, climatul şcolar şi aspiraţiile elevilor. Elevii completează în mod voluntar chestionarul SASAT care este înmânat de către diriginte, după primirea consimţământului parental. Răspunsurile vor fi anonime.	Şcoala (diriginţii)	La începutul fiecărui semestru şcolar
	Intervenţie GT1	Identificaţi, separat, elevii cu risc de abandon şcolar şi elevii aflaţi în	Şcoala (profesorii şi	La 1 săptămână de la sfârşitul primei luni

		proces de abandon şcolar. Dirigintele completează ***Fişa de observaţie MATE*** pentru toţi elevii.	diriginţii)	de şcoală Actualizarea continuă a cazurilor apărute în timpul anului şcolar
	Intervenţie GT1	Agregaţi fişele de observare în ***Observatorul şcolar.***	Personalul şcolii responsabil de operaţiunile din SIIIR	în 2 - 3 zile; actualizări periodice ale cazurilor apărute în timpul anului şcolar
	Compensare GT2, 3 şi 4 şi copiii migranţi	Efectuaţi **Recensământul rapid MATE** pentru a identifica elevii din GT2, 3, 4 şi copiii migranţi cu ***Fişa MATE pentru Identificarea copiilor şi a tinerilor din afara şcolii***. Această activitate necesită coordonare între şcoli, administraţia locală şi serviciile sociale.	SPAS & şcoala, directorul şcolii şi primarul	Oricând în decursul anului calendaristic înainte de începerea anului şcolar
	Compensare	Înregistraţi copiii şi tinerii neşcolarizaţi (GT2, 3 şi 4) în ***Registrul reintegrărilor în educaţie şi formare***, în comunitate.	SPAS	În 1 până la 2 luni de la colectarea datelor
	Compensare	Continuaţi înscrierea elevilor din GT2, 3 şi 4 în diferite filiere în şcoli (din învăţământul primar, secundar inferior, profesional şi secundar superior, cu normă întreagă sau cu program redus şi în programele A doua şansă).		
	Compensare GT4	Difuzaţi ***Registrul reintegrărilor în educaţie şi formare*** în care sunt înscrişi elevii din GT4 şcolilor, agenţiilor locale de ocupare a forţei de muncă, furnizorilor de formare acreditaţi, şcolilor profesionale, responsabililor pentru implementarea programului Garanţia pentru tineret.	SPAS	În 2 săptămâni
	Compensare	Încărcaţi datele din ***Registrul reintegrărilor în educaţie şi formare*** în SIIIR doar în cazul elevilor reintegraţi efectiv în sistemul de învăţământ (învăţământ secundar).	Şcoala	În 2 săptămâni de la primirea datelor de la SPAS
2. Evaluarea & planificarea	Prevenire	Pregătiţi **Planul de activităţi şcolare** ca parte a Planului de Dezvoltare Instituţională multianual bazat pe analiza semnalelor iniţiale de avertizare şi a datelor din chestionarul SASAT.ro.	Şcoala	Anual
	Intervenţie	Completaţi ***Fişa de evaluare MATE*** pentru elevii din categoria TG1.	Şcoala (profesorii şi diriginţii)	1 săptămână
	Intervenţie	Consolidaţi datele în ***Registrul elevilor expuşi riscului de PTŞ***.	Personalul şcolii responsabil de SIIIR	1 săptămână
	Intervenţie	**Elaboraţi Planul de Servicii Educaţionale** pentru fiecare elev expus	Şcoala (Managerul de	În 2 săptămâni

		riscului.	caz responsabil de prevenire)	
	Intervenţie	Semnaţi acordul pentru implementarea ***Planului de servicii educaţionale.***	Şcoala, elevul şi părinţii	1 până la 2 săptămâni
	Compensare	Completaţi ***Fişa de evaluare MATE*** **şi** ***Registrul elevilor expuşi riscului de PTŞ*** în urma dezvoltării unui ***Plan de servicii educaţionale*** pentru elevii reintegraţi în sistemul de învăţământ.	Şcoala, elevul şi părinţii	1 lună
3. Implementare	Prevenire	***Furnizaţi măsuri de nivel 1*** Creaţi un climat pozitiv în clasă şi motivaţi elevii prin sistemul de laude şi recompense şi prin munca în echipă; Utilizaţi tehnici de învăţare activă; facilitaţi învăţarea, înţelegerea şi gândirea critică aplicabile experienţelor din viaţa reală; oferiţi feedback; Construiţi abilităţi socio-emoţionale, inclusiv autonomie, perseverenţă, abilităţi sociale, de comunicare şi de colaborare; Organizaţi activităţi de mentorat şi sprijin între colegi în clasă.	Şcoala	Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie
	Intervenţie	***Furnizaţi măsuri de nivel 2*** Oferiţi servicii educaţionale conform planului şi monitorizarea furnizării acestora la fiecare 3 luni; Furnizaţi măsuri de nivel 1 plus consiliere, ore de remediere şi mai multe interacţiuni cu familia şi elevii; Participaţi la evenimente culturale ale comunităţii şi aşa mai departe	Dirigintele/ Managerul de caz	Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie
	Intervenţie	Examinaţi ***Planul de servicii educaţionale*** pentru a menţine serviciile de nivelul 2 sau pentru a trece la nivelul 3.	Dirigintele/ Managerul de caz	La 2 săptămâni după furnizarea serviciilor educaţionale timp de 3 luni
	Intervenţie	**Furnizaţi măsuri de nivel 3** Furnizaţi măsuri de nivel 1 şi 2, plus consiliere parentală şi terapie psihologică; Implicaţi resursele comunităţii (mediator şcolar, asistent social, voluntari, ONG-uri).	Dirigintele/ Managerul de caz	Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie
	Intervenţie	Trimiteţi cazul la SPAS sau la DGASPC în cazul în care măsurile de nivel 3 eşuează. Şcoala va numi un specialist (manager de caz, diriginte, consilier şcolar sau un profesor) care să facă parte dintr-o echipă care oferă servicii comunitare integrate coordonate de SPAS	Dirigintele/ Managerul de caz	La 2 săptămâni după evaluarea furnizării de servicii educaţionale timp de 3 luni
		Furnizaţi măsuri de nivel 4 Raportaţi situaţiile de risc potenţial,	SPAS	Pe o perioadă de 6 luni din decembrie

		cum ar fi abuzul, violenţa, exploatarea şi munca copiilor; Organizaţi un sistem de sprijin reciproc în şcoală, sesiuni de consiliere, de terapie şi măsuri adecvate de la nivelurile 1, 2 şi 3.		până în iunie
	Compensare	Facilitaţi înscrierea în Programul "A doua şansă", la cursurile serale sau la cele cu frecvenţă redusă, după caz. Oferiţi îndrumare şi consiliere profesională.	SPAS Şcoala	În permanenţă
4. Monitorizare	Prevenire/ intervenţie/ compensare	Pregătiţi ***Raportul de progres MATE*** pentru fiecare elev expus riscului.	Managerul de caz, dirigintele şi directorul şcolii	Trimestrial
		Actualizaţi ***Registrul elevilor cu risc de abandon şcolar*** cu date din rapoartele de progres MATE.	Personalul responsabil de Registru	După caz
		Pregătiţi ***Raportul de progres al şcolii privind abordarea PTŞ***, care să reflecte măsurile implementate şi rezultatele obţinute pe parcursul anului şcolar. Raportul este alcătuit din secţiuni de prevenire, intervenţie şi compensare.	Directorii şcolilor	Anual
		Pregătiţi ***Raportul de Progres Judeţean pentru abordarea PTŞ*** pe baza rapoartelor primite de la şcoli.	Unitate judeţeană	
		Pregătiţi ***Raportul Naţional de Progres pentru abordarea*** PTŞ pe baza datelor de la nivel judeţean şi reflectaţi asupra aplicării MATE.	Departament central	Anual
		Participaţi la ***un eveniment naţional*** pentru a prezenta constatările, concluziile şi recomandările extrase din rapoartele judeţene şi pentru a planifica următorul an şcolar.	Unitate judeţeană, Departament central	Anual

Anexa Nr. 3*)*

**) Anexa nr. 3 a fost introdusă prin O. nr. 6.447/2022 de la data de 30 ianuarie 2023.*

Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE) Primar

Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie (MATE), aşa cum acesta a fost dezvoltat şi pilotat, urmează a fi implementat pentru nivelul de învăţământ gimnazial prin anexa nr. 1 la Ordinul ministrului educaţiei nr. 6.000/2021, cu modificările şi completările ulterioare. Acest mecanism presupune o implicare instituţională şi proceduri bazate pe un set de instrumente care permite ministerului, inspectoratelor şi şcolilor să identifice elevii în risc de abandon sau părăsire timpurie, cu nevoi specifice, şi să îi sprijine corespunzător şi la momentul oportun pe baza unor semnale timpurii înregistrate în sistemul de date.

*În vederea extinderii acestui mecanism la nivelul de învăţământ primar, componentele, instrumentele, precum şi intervenţiile MATE necesită adaptare la specificul acestui nivel de învăţământ, rezultând astfel extensia mecanismului denumit în continuare **MATE Primar.***

*MATE Primar va oferi un cadru coerent şi unitar pentru detectarea, identificarea şi luarea în evidenţă timpurie a elevilor din ciclul primar aflaţi în situaţie de risc de părăsire timpurie a şcolii (**PTŞ**). Acest cadru se bazează pe colectarea în timp real a datelor cu privire la semnele timpurii - performanţă*

*academică scăzută, repetarea clasei, absenţe, comportament şcolar inadecvat - care permit personalului şcolii şi factorilor de decizie de la nivel judeţean şi central să coordoneze, să planifice şi să pună în aplicare măsuri adecvate şi imediate pentru a atenua riscurile şi problemele identificate la nivelul elevilor, al clasei şi al şcolii. O astfel de abordare integrată la toate nivelurile va permite o monitorizare atentă şi ajustări realizate în timp util pentru a atinge obiectivul României privind rata de PTŞ şi pentru alinierea la nivelurile medii corespunzătoare ale Uniunii Europene (**UE**).*

PTŞ este un fenomen complex declanşat de un grup de cauze asociate cu diverşi factori de risc, de la contexte individuale şi familiale şi medii socioeconomice până la factori culturali şi sociali. În contextul identificării acestui fenomen şi la nivelul claselor primare, prin MATE Primar, întregul mecanism se va putea adresa şi copiilor vulnerabili din învăţământul primar, în special celor care locuiesc în zone rurale/urbane mici şi marginalizate, copiilor cu nevoi educaţionale speciale (CES) sau cu dizabilităţi, copiilor romi şi copiilor aflaţi în pericol de excluziune socială din cauza sărăciei, a lipsei locuinţelor, a familiilor monoparentale, a părinţilor analfabeţi şi a altor riscuri sociale.

Intervenţiile MATE Primar vizează elevii de nivel primar. MATE Primar vizează, astfel, următoarele grupuri-ţintă: (GT1) elevi înmatriculaţi în clasele de învăţământ primar cu risc de abandon şcolar şi de PTŞ identificaţi prin fişa de observare; (GT2) copii de vârstă şcolară corespunzătoare nivelului primar care nu au fost înscrişi niciodată la şcoală; (GT3) copii, tineri sau adulţi care nu au absolvit nivelul de învăţământ primar până la vârsta de 14 ani şi depăşesc cu 4 ani vârsta corespunzătoare clasei; (GT4) copii refugiaţi, migranţi şi remigranţi[1]).

---

[1]) Copilul remigrant este copilul care s-a reîntors în România, după ce s-a mutat la/împreună cu părinţii migranţi în altă ţară cu scopul de a fi crescut, educat şi îngrijit de aceştia.

Ţinând cont de cele mai bune practici atât la nivel european, cât şi la nivel naţional privind prevenirea şi reducerea ratei de PTŞ, MATE promovează o abordare cuprinzătoare şi multinivel pentru reducerea ratei de PTŞ. MATE constă în măsuri de prevenire, intervenţie şi compensare şi în acţiuni la nivelul şcolii pentru prevenirea şi atenuarea ratei de PTŞ. Astfel, MATE Primar conţine aceleaşi componente ca şi MATE dedicat nivelului gimnazial, identifică timpuriu elevii aflaţi în risc de abandon şi acţionează pentru asigurarea unui climat pozitiv în şcoli, dar şi corectează şi compensează sprijinind reîntoarcerea în sistem a copiilor şi tinerilor care sunt în afara şcolii.

Abordarea pe mai multe niveluri a MATE, inclusiv la nivelul primar, va permite personalului şcolii să răspundă mai bine diferitelor nevoi ale elevilor într-un mod mai adecvat şi mai informat. Astfel, în cadrul MATE, personalul şcolii este încurajat să conceapă şi să desfăşoare activităţi de prevenire a abandonului şcolar prin crearea unui climat şcolar pozitiv şi mai incluziv, care va creşte motivaţia elevilor de a învăţa şi de a rămâne la şcoală. Măsurile MATE sunt structurate pe patru niveluri de urgenţă, în funcţie de gravitatea situaţiei, pe baza unei evaluări prealabile a factorilor de risc, efectuată de către diriginţi în cazul fiecărui elev identificat ca fiind expus riscului de PTŞ.

Astfel, Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educaţie, extins la nivelul învăţământului primar, va:

• stabili proceduri obligatorii de colectare a datelor privind grupurile în risc de PTŞ specifice învăţământului primar prin adaptarea modulului de date MATE şi de coordonare la nivel de şcoală, inspectorat şi minister, cu roluri şi responsabilităţi atribuite;

• funcţiona acordând şcolilor o mai mare autonomie în ceea ce priveşte utilizarea resurselor, responsabilitate în ceea ce priveşte intervenţiile lor la nivel de elev, la nivelul clasei şi al şcolii şi rezultatele şcolare şi posibilitatea de evaluare în ceea ce priveşte monitorizarea progresului şi parcursului şcolar al elevilor;

*• asigura un parteneriat între şcoli, elevi, părinţi (sau, după caz, tutori legal instituiţi/împuterniciţi legal), dar şi servicii locale, precum serviciul public de asistenţă socială (**SPAS**). SPAS va juca rolul-cheie în sprijinul acordat elevilor care au nevoie de intervenţii de nivel 3 sau 4, de a acţiona în această situaţie la sesizarea cadrelor didactice din învăţământul primar.*

***Anexa Nr. 4**[*)]*

**) Anexa nr. 4 a fost introdusă prin O. nr. 6.447/2022 de la data de 30 ianuarie 2023.*

METODOLOGIE
de implementare şi utilizare a modulului informatic MATE Primar pentru prevenirea abandonului şcolar şi a părăsirii timpurii a şcolii

*Programul Naţional pentru Reducerea Abandonului Şcolar (**PNRAS**) sprijină implementarea MATE şi a planului de acţiune bazat pe date şi resurse financiare prin alocare de granturi şcolilor identificate ca prioritare, dar şi prin crearea aranjamentelor instituţionale necesare implementării printr-o abordare integrată şi sistemică la nivel local, regional şi naţional. Prin extinderea MATE la nivelul învăţământului primar se creează premisele includerii şi a acestui ciclu în PNRAS.*

*Implementarea MATE Primar începe cu identificarea şi evaluarea elevilor aflaţi în situaţii de risc, utilizând instrumentele şi modulul de date MATE existent deja în Sistemul Informatic Integrat al Învăţământului din România (**SIIIR**) (şi care va fi extins pentru nivelul primar), adaptate specificului MATE Primar, şi este urmată de planificarea şi de implementarea măsurilor adecvate la nivel de şcoală, clasă şi elevi. În acelaşi timp, şcolile, inspectoratele judeţene şi Ministerul Educaţiei (**ME**) sunt implicate în mod constant şi riguros într-o activitate de monitorizare şi utilizează modulul de date MATE pentru a urmări progresul elevilor aflaţi în situaţii de risc şi pentru a face ajustări pe baza unor date fiabile şi solide agregate la diferite niveluri şi în funcţie de anumite criterii.*

Metodologia de colectare a datelor urmează etapele din planul de acţiune MATE propus (figura 1). Planul grupează activităţile pe componentele de prevenire, intervenţie şi compensare în patru etape - identificare, planificare, implementare şi monitorizare. Fiecare etapă are un set de activităţi cărora li s-a atribuit un instrument pentru colectarea datelor şi include rolurile şi responsabilităţile la diferite niveluri, precum şi un proces de raportare sau de agregare ulterioară.

Măsurile şi intervenţiile din cadrul MATE Primar vizează elevii de nivel primar şi şcolile care au în planul de şcolarizare acest nivel de învăţământ. În prezent, ME utilizează SIIIR pentru colectarea, validarea şi analizarea tuturor datelor pentru sistemul de învăţământ preuniversitar. Baza de date SIIIR înregistrează datele privind elevii, reţeaua şi infrastructura şcolară, personalul şcolii şi evaluările naţionale.

Figura 1.) Cadrul metodologiei de colectare a datelor*

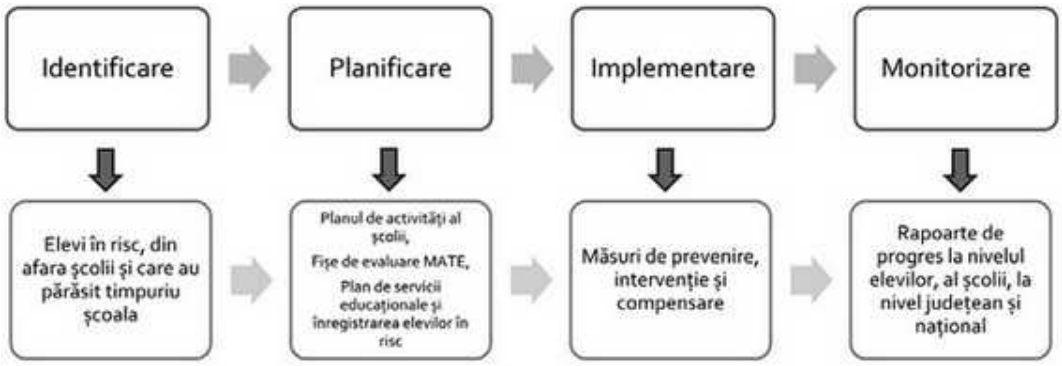
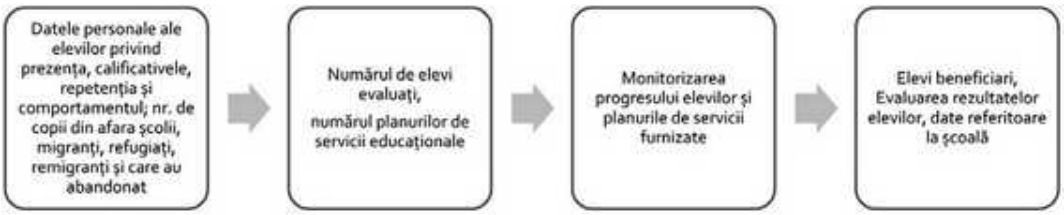

Figura 2.) Datele care urmează să fie colectate*

**) Figurile 1 şi 2 sunt reproduse în facsimil.*

Implementarea MATE Primar se ghidează după un plan de acţiune care include paşii menţionaţi mai sus şi activităţile asociate, responsabilităţile, calendarul şi legăturile clare dintre acţiunile şi instrumentele utilizate pentru colectarea în timp real a datelor şi a informaţiilor despre elevii în situaţii de risc. Planul de acţiune se adresează direct direcţiilor relevante ale ME şi inspectoratelor şcolare judeţene responsabile de îndrumarea, sprijinirea, monitorizarea şi evaluarea implementării MATE (şi, implicit, MATE Primar) şi a personalului de conducere a şcolii responsabil de implementarea MATE. Punerea în aplicare a planului de acţiune privind MATE (şi, implicit, MATE Primar) urmează o serie de patru etape, după cum sunt

descrise mai jos (figura 2).

*Etapa 1: Identificarea elevilor în situaţie de risc de părăsire timpurie a şcolii (**PTŞ**) şi evaluarea pe baza instrumentelor MATE Primar detaliate în continuare. Datele şi informaţiile colectate prin intermediul fişelor de observare şi de evaluare sunt introduse în modulul de date MATE din SIIIR, oferind astfel personalului şcolii o imagine exactă şi clară la nivel instituţional a elevilor expuşi riscului de abandon şcolar, precum şi a semnelor de avertizare timpurie asociate şi a factorilor declanşatori. Aceste instrumente sunt adaptate specificului nivelului de învăţământ primar.*

Etapa 2: Planificarea măsurilor de prevenire (nivelul 1) şi de intervenţie (nivelurile 2, 3 şi 4) pe baza datelor colectate cu privire la elevii aflaţi în situaţii de risc la începutul anului şcolar

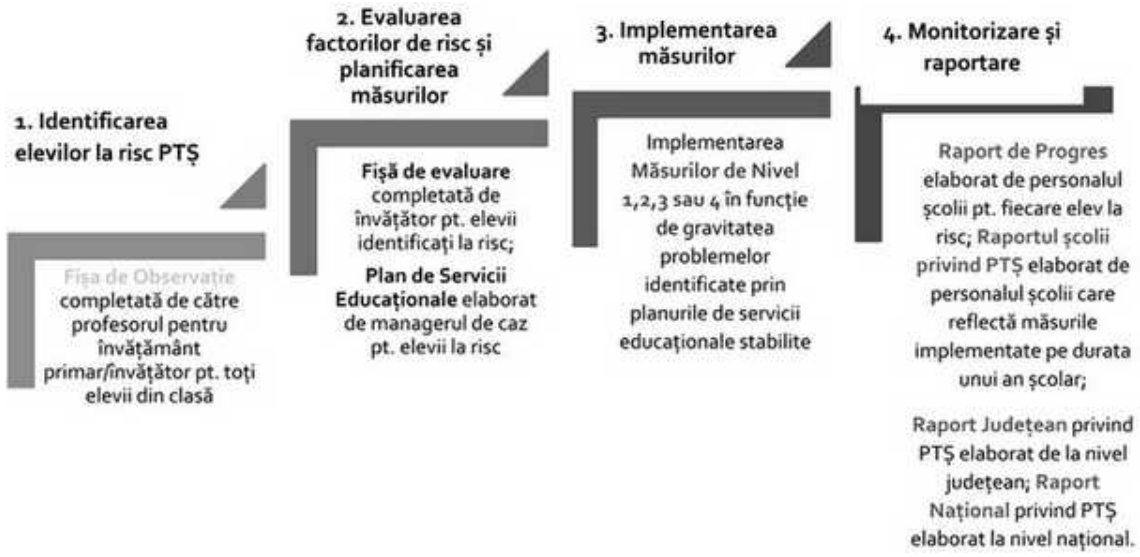
Profesorii pentru învăţământul primar/Învăţătorii evaluează riscurile pe baza acestei liste şi apoi încep planificarea intervenţiilor.

Etapa 3: Implementarea activităţilor de prevenire prin intermediul intervenţiilor la nivelul clasei şi al şcolii, prevăzute în planurile educaţionale de intervenţie specifice pentru învăţământul primar

Etapa 4: Monitorizarea progresului pe baza datelor înregistrate în modulul MATE din SIIIR şi efectuarea unor modificări ale intervenţiilor în timp util. Modulul MATE din SIIIR va permite utilizatorilor de la nivel şcolar, judeţean şi central să monitorizeze activităţile MATE, să urmărească progresul şi să facă ajustări pe baza unor date individuale fiabile şi solide, agregate la diferite niveluri şi în funcţie de criterii diferite.

MATE Primar este însoţit şi de un set de instrumente necesare (figura 3), cum ar fi o fişă de observare, fişe de evaluare şi recomandări specifice privind punerea în aplicare.

Figura 3.) Etapele şi instrumentele MATE Primar*

**) Figura 3 este reprodusă în facsimil.*

Planul de acţiune MATE Primar se va completa cu elementele particulare de acţiune la nivelul de învăţământ primar. Acesta reglementează procesul instituţional şi operaţional necesar pentru implementarea unui sistem eficace de avertizare timpurie şi de colectare a datelor pentru prevenirea părăsirii timpurii a şcolii. Planul de acţiune multianual pentru implementarea mecanismului propus include elemente-cheie, cum ar fi activităţile, responsabilităţile, calendarul, legăturile clare dintre acţiunile propuse şi instrumentele care urmează să fie utilizate. Planul de acţiune grupează activităţile din cadrul componentelor de prevenire, intervenţie şi compensare în patru etape: identificare, evaluare şi planificare, implementare şi monitorizare. Activităţile sunt prezentate într-o secvenţă logică, menţionându-se instrumentele utilizate în fiecare etapă şi la fiecare nivel de intervenţie.

Modulul MATE Primar permite înregistrarea datelor legate de identificarea iniţială în timp real a elevilor aflaţi în situaţie de risc, inclusiv pentru elevii claselor primare, pe baza indicatorilor legaţi de calificative, absenteism, repetenţie şi comportament şcolar inadecvat. Elevii care sunt evaluaţi cu "da" la unul dintre indicatorii relevanţi sunt înregistraţi în Observatorul şcolii şi evaluaţi pe baza unui set de indicatori de risc care se referă la familie, elev, comunitate şi şcoală, rezultând un scor general. Pentru aceşti elevi se deschide un dosar în care sunt monitorizaţi individual şi primesc planuri de intervenţie

stabilite de către profesorii pentru învăţământul primar/învăţători în comun acord cu directorii. Profesorul pentru învăţământ primar/Învăţătorul, împreună cu personalul administrativ al şcolii, coordonat de director, este responsabil de colectarea datelor, de introducerea datelor în modulul MATE şi de utilizarea, monitorizarea şi raportarea seturilor de date ale elevilor aflaţi în situaţii de risc.

Toate resursele şi informaţiile cu privire la MATE sunt încărcate pe site-ul https://mate.edu.ro/, care facilitează implementarea programului naţional. De altfel, pe această platformă este disponibil un curs online asincron care prezintă atât mecanismul, cât şi utilizarea modulului informatic.

Instrumentele MATE primar:

• Fişa de observare MATE Primar (tabelul 1) reprezintă un instrument aplicat de profesorii pentru învăţământul primar/învăţători pentru a identifica elevii din ciclul primar aflaţi în situaţie de risc pe baza datelor legate de prezenţă, calificative, repetenţie şi comportament;

• Observatorul şcolii reprezintă lista elevilor de învăţământ primar în risc de abandon sau părăsire timpurie a şcolii (PTŞ), care este validată de directorul şcolii împreună cu profesorii pentru învăţământul primar/învăţători;

• Dosarul de caz este un fişier generat automat în modulul MATE, după validarea Observatorului şcolii, pentru fiecare elev identificat ca fiind în situaţie de risc;

• Fişa de evaluare MATE Primar (tabelul 2) este un formular completat de profesorii pentru învăţământul primar/învăţători cu cele mai recente date şi informaţii despre situaţia familială a elevului, condiţiile de locuire, nivelul de educaţie al părinţilor, relaţia cu colegii şi profesorii/personalul din şcoală, dificultăţi de învăţare/dizabilitate etc.;

• Planul de servicii educaţionale (tabelul 3) reprezintă o listă de activităţi specifice pentru fiecare elev în risc de abandon/PTŞ, ca de exemplu: lecţii remediale, profesori de sprijin, consilierea părinţilor şi/sau educaţie parentală; activităţi extracurriculare, implicarea resurselor comunităţii (mediator, asistent social, voluntar, ONG-uri).

Profesorii pentru învăţământul primar/Învăţătorii încep cu introducerea de date în Fişa de observare MATE Primar pentru toţi elevii ciclului primar, în vederea efectuării primului screening al elevilor în situaţie de risc. Profesorii pentru învăţământul primar/Învăţătorii răspund la cinci întrebări legate de prezenţă, rezultatele şcolare, repetenţie şi istoricul sancţiunilor. Acest instrument le permite şcolilor să identifice elevii în risc de abandon şcolar, dacă elevul îndeplineşte cel puţin unul dintre cei cinci indicatori. După ce toţi profesorii pentru învăţământul primar/învăţătorii au completat Fişa de observare (tabelul 1) pentru toţi elevii din clasa lor, aceştia urmează procesul descris mai jos şi introduc elevii în risc în Observatorul şcolii. După aprobarea acestuia de către directorul şcolii, dosarele de caz sunt deschise automat pentru elevii care prezint cel puţin un risc asociat în fişa de observare.

Tabelul 1. Fişă de observare MATE Primar

Indicatori/Factori de risc PTŞ			*Sursa de date*	*Anul de referinţă*
1. Elevul are o prezenţă scăzută la şcoală = elevul are peste 20 de absenţe nemotivate/lună.	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar*	*Anul şcolar anterior/ curent*
2. Elevul are performanţe academice scăzute (indicatorul se aplică doar elevilor claselor II - IV): *a) Elevul de clasa a II-a are calificativul de final de clasa I Suficient la disciplinele Comunicare în limba română şi/sau Matematică şi explorarea mediului.* *b) Elevul de clasa a III-a are calificativul de final de clasa a II-a Suficient la disciplinele Comunicare în limba română şi/sau Matematică şi explorarea mediului.* *c) Elevul de clasa a IV-a are calificativul de final de clasa a III-a Suficient la disciplinele Limba şi literatura română şi/sau Matematică sau are calificativul final Suficient la Limba şi literatura română/Matematică.*	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar*	*Anul şcolar anterior*
3. (Indicatorul se aplică doar elevilor claselor I - IV.) *a) Elevul are un regres evident în calificative (cel puţin 4 calificative Suficient) la disciplinele Limba şi literatura română/Comunicare în limba română şi/sau Matematică/ Matematică şi explorarea mediului pe parcursul anului şcolar. sau*	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar*	*Anul şcolar curent*

b) Elevul a rămas corigent la cel puţin o materie.				
4. a) Elevul a repetat cel puţin un an. *sau* *b) Elevul este reînscris în clasa pregătitoare.*	*Da*	*Nu*	*Date preluate automat în modul din datele existente în SIIIR*	*Anii şcolari anteriori/ Anul şcolar curent*
5. a) Elevul are un istoric şcolar de sancţiuni (de exemplu, elevul a fost transferat din motive disciplinare, are calificativ scăzut la purtare). *sau* *b) Au fost înregistrate plângeri făcute de alţi elevi, cadre didactice etc.*	*Da*	*Nu*	*Catalogul şcolar, plângeri, sesizări*	*Anii şcolari anteriori + anul şcolar curent*

Fişele de evaluare MATE Primar (fişele psihopedagogice) se concentrează asupra problemelor privind factorii de risc asociaţi copilului, familiei, şcolii şi situaţiei comunităţii. După deschiderea dosarului, fiecare profesor pentru învăţământul primar/învăţător completează fişa de evaluare MATE Primar, introducând cele mai recente date şi informaţii legate de situaţia familială a elevului, de condiţiile de viaţă, de relaţiile cu colegii şi personalul şcolii, de dificultăţile de învăţare/dizabilitate şi nivelul de educaţie al părinţilor, precum şi alte aspecte. Unele dintre datele şi informaţiile lipsă ar putea fi completate contactând asistentul social, în timp ce alte elemente necesită o discuţie cu un membru al familiei/tutorele legal. În fişa de evaluare se calculează un scor de risc care cuprinde procentul de indicatori de risc cu un răspuns "da" în raport cu numărul total de indicatori de risc. Rezultatele analizei datelor privind factorii de risc evaluaţi la nivelul elevilor arată o pondere ridicată a elevilor care se confruntă cu dificultăţi socioeconomice semnificative - sărăcie, condiţii de trai precare, familii dezorganizate, sarcini timpurii, care sunt mai răspândite în rândul elevilor din mediul rural şi din comunităţile marginalizate, de exemplu, în rândul romilor.

*Planul de servicii educaţionale. După ce fiecare profesor pentru învăţământul primar/învăţător a evaluat factorii de risc şi a completat datele în modulul MATE din SIIIR, următorul pas este elaborarea şi aplicarea planului de servicii educaţionale, care include activităţi dedicate pentru fiecare elev aflat în situaţie de risc (măsuri de intervenţie), în funcţie de gradul de risc identificat: pentru nivelurile 2 şi 3, lista activităţilor poate fi foarte diversă, cum ar fi consilierea şi terapia, orele remediale sau întâlnirile regulate cu familia, toate acestea putând fi implementate simultan în funcţie de situaţia şi de nevoile elevilor. Nivelul 4 vizează măsuri ce se aplică elevilor care cumulează mai mulţi factori de risc, inclusiv comportament nepotrivit la şcoală generat de cauze mai profunde, ca abuzul fizic şi/sau emoţional, neglijare, violenţă, exploatare, eventual corelate cu sărăcie extremă, lipsa locuinţei sau condiţii precare de locuit, probleme de sănătate, dizabilitate, cerinţe educaţionale speciale (**CES**) etc.*

Planul de servicii educaţionale este completat de activităţile la nivelul şcolii şi al clasei care vizează crearea unui climat şcolar pozitiv şi a unui mediu de învăţare incluziv [prin diferite metodologii de tip Proiectare universală pentru învăţare (pe baza conceptului Universal Design for Learning), instrumente de observare la clasă etc.]. Indiferent de nivelul de intervenţie, vor fi incluse următoarele activităţi: punerea în aplicare a tehnicilor de învăţare activă; facilitarea învăţării; dezvoltarea abilităţilor socioemoţionale; organizarea sistemelor de mentorat şi de sprijin reciproc în clasă; oferirea de activităţi remediale, a sesiunilor de terapie şi de consiliere; oferirea cursurilor de educaţie parentală sau asigurarea participării la evenimente culturale.

Instrumentele MATE Primar sunt prezentate în tabelele 2 şi 3.

Tabelul 2. - Fişa de evaluare MATE Primar

Informaţii despre elev - partea I *Această secţiune va fi preluată automat în baza numărului unic de identificare a elevilor în situaţie de risc din Observatorul şcolii. Documentul printat va include menţiunea "document de uz intern şi confidenţial" pentru asigurarea protecţiei datelor personale.*	
Judeţul:	
Comuna/Oraşul/Municipiul (UAT):	
Şcoala (numele şi codul de identificare):	

Numărul unic de identificare atribuit elevului în Observatorul şcolii:	
Numele şi prenumele elevului:	
Codul numeric personal de identificare al elevului (CNP):	
Genul elevului: 1. M 2. F Vârsta elevului (anii împliniţi):	
Alternativa educaţională:	
*Formaţiunea de studiu [clasa/nivelul în Programul A doua şansă (**ADŞ**) în care se află elevul]:*	

Informaţii despre elev - partea a II-a		
Secţiunile A, B, C şi D vor fi completate de către învăţător/consilierul şcolar/mediator pe baza informaţiilor disponibile şi a unei eventuale discuţii cu părintele/tutorele legal. Datele şi informaţiile vor fi introduse în SIIIR de către responsabilul de caz desemnat de către director.		
a) Unde locuieşte elevul: în aceeaşi localitate în care se află unitatea şcolară?	*Da*	*Nu*
b) Adresa exactă		
c) În aceeaşi gospodărie cu elevul locuiesc: *Numărul total de persoane: dintre care adulţi (peste 18 ani): şi copii (0 - 17 ani):*		
d) Mama se află în gospodărie.	*Da*	*Nu*
e) Ultimul nivel de studii absolvite de mamă: *1. Fără studii; 2. Primare; 3. Gimnaziale; 4. Liceale; 5. Şcoală profesională; 6. Şcoală postliceală;* *7. Studii superioare*		
f) Tatăl se află în gospodărie.	*Da*	*Nu*
g) Ultimul nivel de studii absolvite de tată: *1. Fără studii; 2. Primare; 3. Gimnaziale; 4. Liceale; 5. Şcoală profesională; 6. Şcoală postliceală;* *7. Studii superioare*		
h) Dacă nu se află în gospodărie niciunul dintre părinţi, menţionaţi persoana desemnată să se ocupe de creşterea şi îngrijirea copilului în absenţa acestora:		
i) Persoana desemnată să se ocupe de creşterea şi îngrijirea copilului în absenţa ambilor părinţi se află în gospodărie.	*Da*	*Nu*

Diagnoza cauzelor/factorilor de risc		
(A) Cauze/Factori de risc în relaţie cu sprijinul familial		
1. Familia nu îşi permite costurile şcolare (haine, încălţăminte, materiale şcolare, naveta etc.) pentru că este săracă sau are venituri foarte mici.	*Da*	*Nu*
2. Părinţi minori sau mamă minoră, familie monoparentală, familie reorganizată (părintele în grija căruia se află s-a recăsătorit), familie cu mai mult de 3 copii, unul sau ambii părinţi sunt în afara gospodăriei; au plecat la muncă în afara localităţii sau în străinătate, unul sau mai mulţi copii sunt separaţi de familie sau reintegraţi în familie (după ce au fost în regim de protecţie specială).	*Da*	*Nu*
3. Părinţii, părintele singur sau îngrijitorul copilului din gospodărie nu acordă importanţă sau au/are o atitudine negativă faţă de educaţia copiilor/şcoală.	*Da*	*Nu*
4. Elevul are unul sau mai mulţi fraţi sau surori (de 6 - 17 ani) care nu au fost niciodată la şcoală, au abandonat sau au părăsit timpuriu şcoala.	*Da*	*Nu*
5. Copilul nu are condiţii minime pentru a putea învăţa acasă.	*Da*	*Nu*
6. Starea de sănătate a părinţilor (reprezentantului legal, tutorelui) le/îi permite să acorde sprijin copilului/copiilor pentru a asigura: îngrijirea, protecţia, siguranţa, sănătatea, educaţia şi creşterea acestuia/acestora.	*Da*	*Nu*
(B) Factori de risc legaţi de situaţia copilului		
7. Elevul are dizabilităţi (cu certificat de handicap) sau CES (cu certificat de orientare şcolară).	*Da*	*Nu*
8. Elevul are dificultăţi de învăţare, fără certificat de dizabilitate/orientare şcolară (de exemplu, învaţă greu legătura între litere şi sunete; nu poate citi sau face greşeli mari de	*Da*	*Nu*

citire sau pronunţie; dobândeşte cu greutate abilităţi noi; întâmpină dificultăţi privind planificarea şi organizarea timpului şi/sau învăţarea alfabetului, are capacitate de concentrare redusă etc.).		
9. În ultimul an, elevul a fost plecat din ţară sau din localitate o dată sau de mai multe ori pentru o perioadă mai mare de 3 luni, în afara vacanţei de vară.	*Da*	*Nu*
10. Elevul vorbeşte acasă într-o altă limbă decât limba română.	*Da*	*Nu*
(C) Cauze/Factori de risc în relaţie cu mediul şcolar		
11. Elevul este discriminat, este victima unui conflict sau a unei hărţuiri.	*Da*	*Nu*
12. Violenţa şcolară (Elevul a fost implicat în conflicte create de el sau de alţi elevi).	*Da*	*Nu*
13. Relaţii tensionate cu unele cadre didactice, colegi de clasă.	*Da*	*Nu*
(D) Cauze/Factori de risc în relaţie cu comunitatea		
14. Elevul locuieşte într-o zonă marginalizată sau într-o comunitate aflată în evidenţa sistemului de protecţie specială a copilului.	*Da*	*Nu*
15. Elevul locuieşte într-un sat/într-o zonă de unde naveta spre şi dinspre şcoală este dificilă sau imposibil de făcut în anumite perioade.	*Da*	*Nu*
Alte observaţii, comentarii:		

Tabelul 3. Planul activităţilor pentru extinderea implementării MATE la nivelul primar

Etape	*Tipul de măsură*	*Activităţi*	*Actori responsabili*	*Termen/ Calendar*
1. Identificare	*Prevenire GT1*	*Monitorizaţi semnalele de avertizare timpurie agregate la nivelul clasei: absenţe, calificative, comportament.*	*Şcoala (directorul şi profesorii pentru învăţământul primar/învăţătorii)*	*După prima lună de şcoală şi la mijlocul anului şcolar*
	Intervenţie GT1	*Identificaţi, separat, elevii cu risc de abandon şcolar şi elevii aflaţi în proces de abandon şcolar. Profesorul pentru învăţământul primar/Învăţătorul completează Fişa de observaţie MATE Primar pentru toţi elevii ciclului primar.*	*Şcoala (profesorii pentru învăţământul primar/învăţătorii)*	*În 5 zile lucrătoare de la sfârşitul primei luni de şcoală Actualizarea continuă a cazurilor apărute în timpul anului şcolar*
	Intervenţie GT1	*Agregaţi fişele de observare în Observatorul şcolii.*	*Personalul şcolii responsabil de operaţiunile din SIIIR*	*În 2 - 3 zile lucrătoare; actualizări periodice ale cazurilor apărute în timpul anului şcolar*
	Compensare GT2, GT3, GT4	*Efectuaţi recensământul rapid MATE Primar pentru a identifica elevii de vârstă şcolară din GT2, GT3, GT4 cu Fişa MATE pentru Identificarea copiilor şi a tinerilor din afara şcolii. Această activitate necesită coordonare între şcoli, administraţia locală şi serviciile sociale sau parteneriat instituţional cu serviciul de evidenţă a populaţiei.*	*Serviciul Public de Asistenţă Socială (**SPAS**) şi şcoala, directorul şcolii şi primarul*	*Oricând în decursul anului calendaristic, înainte de începerea anului şcolar*
	Compensare	*Înregistraţi copiii şi tinerii neşcolarizaţi (GT2, GT3, GT4) în Registrul reintegrărilor în educaţie şi formare, în comunitate.*	*SPAS*	*În 1 până la 2 luni de la colectarea datelor*

	Compensare	*Continuaţi înmatricularea elevilor din GT2, GT3, GT4 în învăţământul primar sau în programele "A doua şansă" nivel primar.*		
2. Evaluare şi planificare	*Prevenire*	*Pregătiţi Planul de activităţi şcolare ca parte a Planului de dezvoltare instituţională multianual bazat pe analiza semnalelor iniţiale de avertizare.*	*Şcoala*	*Anual*
	Intervenţie	*Completaţi Fişa de evaluare MATE Primar pentru elevii din categoria GT1.*	*Şcoala (profesorii pentru învăţământul primar/învăţătorii)*	*În 5 zile lucrătoare*
	Intervenţie	*Consolidaţi datele în Registrul elevilor expuşi riscului de PTŞ.*	*Personalul şcolii responsabil de SIIIR*	*În 5 zile lucrătoare*
	Intervenţie	*Elaboraţi Planul de servicii educaţionale pentru fiecare elev expus riscului.*	*Şcoala (managerul de caz responsabil de prevenire - profesorul pentru învăţământul primar/învăţătorul)*	*În 10 zile lucrătoare*
	Intervenţie	*Semnaţi acordul pentru implementarea Planului de servicii educaţionale.*	*Şcoala, elevul şi părinţii*	*În 5 până la 10 zile lucrătoare*
	Compensare	*Completaţi Fişa de evaluare MATE Primar şi Registrul elevilor expuşi riscului de PTŞ în urma dezvoltării unui plan de servicii educaţionale pentru elevii reintegraţi în sistemul de învăţământ.*	*Şcoala, elevul şi părinţii*	*1 lună*
3. Implementare	*Prevenire*	*Furnizaţi măsuri de nivel 1 Creaţi un climat pozitiv în clasă şi un mediu de învăţare incluziv prin diferite metodologii de tip Proiectare Universală pentru Învăţare; instrumente de observare la clasă etc.; activităţi de tipul: motivare elevi prin sistemul de laude şi recompense şi prin munca în echipă Utilizarea de tehnici de învăţare activă; facilitarea învăţării, înţelegerii şi gândirii critice aplicabile experienţelor din viaţa reală; feedback Dezvoltarea abilităţilor socioemoţionale, inclusiv autonomie, perseverenţă, abilităţi sociale, de comunicare şi de colaborare; activităţi de mentorat şi sprijin între colegi în clasă*	*Şcoala*	*Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie*
	Intervenţie	*Furnizaţi măsuri de nivel 2 Oferiţi servicii educaţionale conform planului şi monitorizaţi furnizarea acestora la fiecare 3*	*Managerul de caz - Profesorul pentru învăţământul primar/Învăţătorul*	*Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie*

		luni. *Furnizaţi măsuri de nivel 1 plus consiliere, ore de remediere şi mai multe interacţiuni cu familia şi elevii.* *Participaţi la evenimente culturale ale comunităţii şi aşa mai departe.*		
	Intervenţie	*Examinaţi Planul de servicii educaţionale pentru a menţine serviciile de nivelul 2 sau pentru a trece la nivelul 3.*	*Profesorul pentru învăţământul primar/Învăţătorul/ Managerul de caz*	*În 10 zile lucrătoare după furnizarea serviciilor educaţionale timp de 3 luni*
	Intervenţie	*Furnizaţi măsuri de nivel 3* *Furnizaţi măsuri de nivel 1 şi 2, plus consiliere parentală şi terapie psihologică.* *Implicaţi resursele comunităţii (mediator, asistent social, voluntari, ONG-uri).*	*Profesorul pentru învăţământul primar/ Învăţătorul/ Managerul de caz*	*Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie*
	Intervenţie	*Trimiteţi cazul la serviciul public de asistenţă socială (**SPAS**) sau la direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului în cazul în care măsurile de nivel 3 eşuează.* *Şcoala va numi un specialist (manager de caz, consilier şcolar sau învăţător) care să facă parte dintr-o echipă care oferă servicii comunitare integrate coordonate de SPAS.*	*Profesorul pentru învăţământul primar/ Învăţătorul/ Managerul de caz*	*În 10 zile lucrătoare după evaluarea furnizării de servicii educaţionale timp de 3 luni*
		Furnizaţi măsuri de nivel 4 *Raportaţi situaţiile de risc potenţial, cum ar fi abuzul, violenţa, exploatarea şi munca copiilor. Organizaţi un sistem de sprijin reciproc în şcoală, sesiuni de consiliere, de terapie şi măsuri adecvate de la nivelurile 1, 2 şi 3.*	*SPAS*	*Pe o perioadă de 6 luni din decembrie până în iunie*
4. Monitorizare	*Prevenire/ Intervenţie/ Compensare*	*Pregătiţi Raportul de progres MATE pentru fiecare elev din ciclul primar expus riscului.*	*Managerul de caz - profesorul pentru învăţământul primar/ învăţătorul şi directorul şcolii*	*Trimestrial*
		Actualizaţi Registrul elevilor cu risc de abandon şcolar cu date din rapoartele de progres MATE.	*Personalul responsabil de registru*	*După caz*
		Pregătiţi Raportul de progres al şcolii privind abordarea PTŞ, care să reflecte măsurile implementate şi rezultatele obţinute pe parcursul anului şcolar. Raportul este alcătuit din secţiuni de prevenire, intervenţie şi compensare.	*Directorii şcolilor*	*Anual*

		Pregătiţi Raportul de progres judeţean pentru abordarea PTŞ pe baza rapoartelor primite de la şcoli	*Inspectoratul şcolar judeţean/ al municipiului Bucureşti **(ISJ/ISMB)***	*Anual*
		Pregătiţi Raportul naţional de progres pentru abordarea PTŞ pe baza datelor de la nivel judeţean şi reflectaţi asupra aplicării MATE.	*Direcţia generală pentru implementarea proiectului "România Educată"/ Direcţia generală învăţământ preuniversitar*	*Anual*
		Participaţi la un eveniment naţional pentru a prezenta constatările, concluziile şi recomandările extrase din rapoartele judeţene şi pentru a planifica următorul an şcolar.	*ISJ/ISMB/Direcţia generală pentru implementarea proiectului "România Educată"/ Direcţia generală învăţământ preuniversitar*	*Anual*